

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 21 lutego 1994 r.

w sprawie rodzajów, organizacji i zasad działania publicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Na podstawie art. 71, art. 60 oraz art. 22 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425, z 1992 r. Nr 26, poz. 113 i Nr 54, poz. 254, z 1993 r. Nr 127, poz. 585 i z 1994 r. Nr 1, poz. 3) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu mowa jest o „ustawie”, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425, z 1992 r. Nr 26, poz. 113 i Nr 54, poz. 254, z 1993 r. Nr 127, poz. 585 i z 1994 r. Nr 1, poz. 3).

Rozdział 1

Rodzaje placówek

§ 2. 1. Publicznymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i resocjalizacyjnymi, zwanymi dalej „placówkami”, są:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawcze:
 - a) rodzinne domy dziecka,
 - b) domy dziecka, w tym domy dla małych dzieci,
 - c) pogotowia opiekuńcze,
 - d) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
 - e) bursy szkolne,
 - f) świetlice i kluby środowiskowe, w tym: dworcowe, profilaktyczno-wychowawcze i terapeutyczne,
 - g) ogniska wychowawcze,

- h) młodzieżowe ośrodki socjoterapii, w tym turnusowe,
- i) domy wczasów dziecięcych,
- 2) placówki resocjalizacyjne — młodzieżowe ośrodki wychowawcze, w tym:
 - a) diagnostyczno-kierujące,
 - b) resocjalizacyjno-wychowawcze,
 - c) resocjalizacyjno-rewalidacyjne.

2. Placówki wymienione w ust. 1 pkt 2 lit. b) i c) mogą być profilowane za zgodą Ministra Edukacji Narodowej w zależności od wyboru metod oddziaływań resocjalizacyjnych.

3. Placówki wymienione w ust. 1 pkt 1 lit. f)—i) prowadzą działalność opiekuńczo-wychowawczą o charakterze profilaktycznym.

4. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do świetlic i klubów organizowanych jako forma pozalekcyjnej działalności szkoły oraz internatów prowadzonych przez szkoły.

§ 3. 1. Placówki tworzy się dla dzieci i młodzieży:

- 1) pozbawionych całkowicie, częściowo lub okresowo opieki rodzicielskiej,
- 2) zagrożonych uzależnieniem,
- 3) z zaburzeniami zachowania,
- 4) niedostosowanych społecznie,
- 5) pobierających naukę poza miejscem zamieszkania,
- 6) ze środowisk zagrożonych ekologicznie.

2. Przy tworzeniu placówek bierze się pod uwagę potrzeby środowiska, możliwości zapewnienia właściwej bazy i środków finansowych oraz odpowiednio przygotowanej kadry pedagogicznej.

3. Sieć placówek powinna stwarzać warunki pełnego zaspokojenia potrzeb opiekuńczo-wychowawczych, rewalidacyjnych i resocjalizacyjnych na terenie województwa.

4. O utworzeniu placówki resocjalizacyjnej i specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego mających zasięg ponadwojewódzki kurator oświaty powiadamia Ministra Edukacji Narodowej. Ich przekształcanie i likwidacja wymagają zgody Ministra Edukacji Narodowej.

5. Przekształcenie lub likwidacja placówki nie może naruszać interesów dzieci przebywających w tej placówce, pogarszać ich warunków bytowych, przerywać więzi emocjonalnych.

§ 4. Akt założycielski, o którym mowa w art. 58 ustawy, będący podstawą utworzenia rodzinnego domu dziecka, podpisuje się równocześnie z zawarciem stosunku pracy pomiędzy organem prowadzącym i osobą zakwalifikowaną do kierowania rodzinnym domem dziecka.

§ 5. Domy wczasów dziecięcych tworzone są przez kuratora oświaty po uzgodnieniu z kierownikiem zakładu opieki zdrowotnej, wskazanego przez wojewodę:

- 1) miejsca lokalizacji i przeznaczenia placówki,
- 2) zasad kwalifikowania i kierowania wychowanków (w zakresie zaburzeń somatycznych),
- 3) zakresu opieki medycznej i warunków jej sprawowania.

§ 6. 1. Placówki, z wyjątkiem rodzinnych domów dziecka, mogą posiadać filie.

2. Filie tworzy, likwiduje i przekształca organ prowadzący na wniosek dyrektora placówki.

3. Filia stanowi integralną część placówki i jest objęta jej budżetem.

Rozdział 2

Cele i zadania placówek

§ 7. 1. Celem placówek, w zależności od ich rodzaju, jest tworzenie właściwych dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży warunków wychowawczych, zdrowotnych i materialnych oraz umożliwienie prawidłowego przebiegu procesów rozwoju i socjalizacji.

2. Cele, o których mowa w ust. 1, realizowane są we współpracy z rodzinami wychowanków i sądami, a ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami na zasadach określonych w art. 56 ustawy.

3. Zasady współpracy z kościołami określają odrębne przepisy.

§ 8. 1. Szczegółowe zadania placówek wymienionych w § 2 oraz zasady ich organizacji określają ramowe statuty. Ramowe statuty stanowią załączniki nr 1—10 do rozporządzenia.

2. Placówkom, w których nie utworzono rady pedagogicznej, statut nadaje organ prowadzący.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku dokonywania zmian w statucie.

4. Statut placówki nie może być sprzeczny z ramowym statutem.

Rozdział 3

Kierowanie i przyjmowanie wychowanków

§ 9. 1. Wychowanków do placówek, z zastrzeżeniem ust. 2 i § 10 ust. 1, kieruje kurator oświaty.

2. Wychowanków do placówek o zasięgu ponadwojewódzkim kieruje dyrektor placówki upoważnionej przez Ministra Edukacji Narodowej.

§ 10. 1. Wychowanków do burs, świetlic i klubów przyjmuje dyrektor placówki bez skierowania, na prośbę wychowanka lub jego rodziców (opiekuna prawnego).

2. Warunki przyjmowania wychowanków do placówek wymienionych w ust. 1 określają ramowe statuty.

§ 11. 1. Podstawą skierowania do określonej placówki, z zastrzeżeniem ust. 2, jest orzeczenie kwalifikacyjne lub opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, poradni specjalistycznej, pogotowia opiekuńczego lub innej placówki, w której za zgodą kuratora oświaty utworzono zespół kwalifikujący, działający na zasadach określonych w przepisach w sprawie poradni psychologiczno-pedagogicznych i specjalistycznych, wydane:

- 1) stosownie do orzeczenia sądu,
- 2) na wniosek rodziców (opiekuna prawnego) lub małoletniego.

2. Podstawą skierowania do domu wczasów dziecięcych jest wniosek szkoły i opinia kwalifikacyjna wydana przez lekarza.

3. Tryb i zasady kierowania nieletnich, wobec których sąd wydał prawomocne orzeczenie o umieszczeniu w placówce resocjalizacyjnej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej, określają odrębne przepisy.

§ 12. 1. Małoletniego kieruje się do ogniska wychowawczego wyłącznie po wyrażeniu przez niego zgody na pobyt w tej placówce.

2. Skierowanie do placówki, o której mowa w ust. 1, wydaje się z uwzględnieniem opinii komisji kwalifikującej tej placówki.

§ 13. 1. Skierowanie małoletniego do rodzinnego domu dziecka wydaje się w porozumieniu z wychowawcą kierującym tą placówką.

2. Rodzeństwa kierowane do domu dziecka lub rodzinnego domu dziecka nie powinny być rozdzielane.

§ 14. Wraz ze skierowaniem do placówki organ kierujący przesyła, w zależności od rodzaju i zakresu opieki, którą ma być objęty wychowanek:

- 1) odpis aktu urodzenia, a w przypadku sierot lub półsierot odpisy aktów zgonu rodziców,
- 2) książeczkę zdrowia,
- 3) dokumenty szkolne,
- 4) aktualny wywiad środowiskowy.

§ 15. Zasady kwalifikowania dzieci i młodzieży do placówek określają przepisy w sprawie poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych poradni specjalistycznych.

§ 16. Cięża małoletniej nie może być powodem odmowy wydania skierowania i przyjęcia do placówki.

§ 17. Przyjmowanie dzieci i młodzieży do domu dziecka, młodzieżowego ośrodka wychowawczego i pogotowia opiekuńczego odbywa się całą dobę.

§ 18. 1. Pogotowie opiekuńcze, z zastrzeżeniem § 19 ust. 1, na wniosek policji, szkoły, przedstawiciela organizacji społecznej albo innej osoby stwierdzającej porzucenie dziecka, zagrożenie jego życia lub zdrowia — w przypadkach nagłych, wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki — jest obowiązane przyjąć każde dziecko w wieku do lat 13 bez skierowania oraz bez uzyskania zgody rodziców (opiekuna prawnego) lub bez orzeczenia sądu, a także zapewnić mu opiekę do czasu wyjaśnienia sytuacji.

2. W razie wydania przez sąd orzeczenia o tymczasowym umieszczeniu nieletniego w placówce opiekuńczo-wychowawczej, pogotowie opiekuńcze zobowiązane jest do niezwłocznego przyjęcia dziecka oraz pozostawienia go do czasu wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia w jego sprawie, nie dłużej jednak niż 3 miesiące.

3. O przyjęciu dziecka do pogotowia opiekuńczego w sposób określony w ust. 1 i 2 dyrektor placówki powiadamia rodziców i szkołę, do której uczęszcza dziecko.

§ 19. 1. Dzieci do lat 3 przyjmowane są wyłącznie do domu dziecka wyznaczonego przez kuratora oświaty.

2. Dzieci, o których mowa w ust. 1, wymagające natychmiastowego zapewnienia opieki przyjmuje się bez skierowania, jeżeli zostały:

- 1) dowieszone na podstawie polecenia sędziego,
- 2) dowieszone przez policję lub pogotowie ratunkowe.

§ 20. 1. Po przyjęciu dziecka dyrektor pogotowia opiekuńczego lub domu dziecka występuje w ciągu 48 godzin do kuratora oświaty o wydanie skierowania.

2. Placówki określone w ust. 1 obowiązane są uzupełnić dokumentację wychowanków określoną w § 14 w terminie 2 tygodni.

§ 21. 1. Okres pobytu w pogotowiu opiekuńczym trwa do zakończenia badań i zakwalifikowania wychowanka do odpowiedniej placówki, rodziny zastępczej lub przysposobienia, nie dłużej jednak niż 3 miesiące.

2. W uzasadnionych przypadkach dyrektor, na wniosek zespołu kwalifikacyjnego, może przedłużyć okres pobytu wychowanka, nie dłużej jednak niż o następne 3 miesiące.

§ 22. Jeżeli nieletni umieszczony w pogotowiu opiekuńczym w sposób określony w § 18 ust. 2 sprawia poważne

trudności wychowawcze, dyrektor pogotowia może wystąpić do dyrektora właściwego młodzieżowego ośrodka diagnostyczno-kierującego o przyjęcie wychowanka. W ośrodku tym wychowanek powinien pozostawać do czasu wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia w jego sprawie.

§ 23. 1. W miarę posiadanych miejsc dopuszcza się przyjmowanie wychowanków do placówek bez skierowania na podstawie wniosku rodziców (opiekuna prawnego) lub w szczególnych przypadkach samych dzieci — po powiadomieniu organu prowadzącego placówkę.

2. Jeżeli rodzice małoletniego składającego wniosek, o którym mowa w ust. 1, wykonują w pełni władzę rodzicielską, niezbędna jest ich pisemna zgoda.

3. Liczba wychowanków przyjętych do placówki na zasadzie, o której mowa w ust. 1, nie powinna przekraczać 15% miejsc w placówce.

§ 24. 1. Do placówek nie przyjmuje się dzieci i młodzieży:

- 1) chorych fizycznie lub psychicznie, wymagających stałego leczenia lub indywidualnej opieki i pomocy,
- 2) upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim,
- 3) uzależnionych od środków odurzających i psychotropowych.

2. Przepisy ust. 1 pkt 1 i 2 nie dotyczą specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

§ 25. 1. Dowieszenie dziecka do placówki organizuje kurator oświaty na koszt rodziców lub osób zobowiązanych do alimentacji.

2. Dowieszenie wychowanka z pogotowia opiekuńczego lub z młodzieżowego ośrodka wychowawczego diagnostyczno-kierującego do innych placówek należy do obowiązków tej placówki, w której wychowanek przebywał.

3. W przypadkach gdy dziecko nie posiada rodziców lub osób zobowiązanych do alimentacji, koszty dowieszenia dziecka pokrywa kurator oświaty.

Rozdział 4

Zasady sprawowania opieki

§ 26. Zakres i czas trwania opieki świadczonej przez placówkę jest dostosowany do sytuacji prawnej, rodzinnej, psychologicznej, zdrowotnej i materialnej dziecka; może mieć charakter opieki całkowitej lub częściowej.

§ 27. 1. Przez opiekę całkowitą należy rozumieć zaspokajanie potrzeb życiowych dziecka odpowiednio do jego wieku i możliwości rozwojowych, jeżeli potrzeby te trwale lub okresowo nie mogą być zaspokajane przez rodzinę.

2. Do świadczenia opieki całkowitej są obowiązane: rodzinne domy dziecka, domy dziecka, pogotowia opiekuńcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

3. Kurator oświaty na swoim terenie może zobowiązać do świadczenia opieki całkowitej inne placówki niż wymienione w ust. 2, jeżeli zachodzi taka potrzeba i istnieją ku temu warunki.

4. W jednej placówce mogą przebywać wychowankowie korzystający, według potrzeb, z różnego rodzaju opieki.

§ 28. Placówki świadczące opiekę całkowitą udzielają wychowankom pomocy w nawiązaniu kontaktów z rodzicami (opiekunem prawnym), krewnymi lub innymi osobami albo organizacjami współpracującymi z placówką w tworzeniu warunków do usamodzielniania wychowanka po opuszczeniu placówki.

§ 29. Kontakty wychowanków z rodzicami, którym sąd opiekuńczy ograniczył prawo do osobistej styczności z dzieckiem, odbywają się według zasad określonych przez sąd.

§ 30. 1. Jeżeli w placówce przebywa wychowanka będąca w ciąży, placówka zapewnia jej w okresie ciąży, porodu i po porodzie stosowną opiekę, przygotowując ją do macierzyństwa.

2. O stanie ciąży małoletniej wychowanki korzystającej z opieki całkowitej dyrektor placówki powiadamia, stosownie do sytuacji prawnej, jej rodziców (opiekuna prawnego) lub sąd rodzinny.

3. Ciąża i macierzyństwo wychowanki nie wyklucza jej dalszego pobytu w placówce.

4. Placówka świadcząca opiekę całkowitą zapewnia wychowance pomoc w zorganizowaniu opieki nad dzieckiem.

§ 31. 1. Placówki świadczące opiekę całkowitą, z wyjątkiem pogotowia opiekuńczego, obowiązane są do usamodzielniania pełnoletnich wychowanków objętych taką opieką, a w szczególności do pomocy w tworzeniu warunków mieszkaniowych i samodzielności finansowej, a także do zapewnienia im wsparcia i opieki w okresie adaptacji do samodzielnego życia.

2. Placówki, o których mowa w ust. 1, w uzgodnieniu z usamodzielnianym wychowankiem, zapewniają mu podstawowe wyposażenie, w szczególności w sprzęty gospodarstwa domowego, pościel, bieliznę pościelową itp., którego wartość nie przekracza 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w celach rewaloryzacji emerytur i rent, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 2, jest niezależna od przysługującej wychowankowi normy na zakup wyposażenia określonego w § 46.

§ 32. Warunki udzielania i wysokość jednorazowej pomocy pieniężnej dla usamodzielniających się wychowanków placówek zobowiązanych do świadczenia opieki całkowitej (z wyłączeniem pogotowia opiekuńczego) pozbawionych opieki rodzicielskiej regulują odrębne przepisy.

§ 33. Opieka częściowa polega na uzupełnianiu przez placówkę tych funkcji rodziny, które nie mogą być prawidłowo wypełniane w określonym czasie i zakresie.

§ 34. 1. Rodzaj opieki i czas trwania opieki całkowitej ustala kurator oświaty na podstawie dokumentów stanowiących podstawę skierowania do placówki, a w przypadku

placówek o zasięgu ponadwojewódzkim — dyrektor placówki określonej w § 9 ust. 2.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także w przypadkach, o których mowa w § 23 ust. 1.

3. Czas trwania opieki częściowej ustala dyrektor placówki w porozumieniu z rodzicami (opiekunem prawnym) wychowanka.

§ 35. 1. Placówka jest obowiązana do stałego analizowania i badania zasad pobytu poszczególnych wychowanków oraz do przedstawiania wniosków re kwalifikacyjnych kuratorowi oświaty, który wydał skierowanie, lub dyrektorowi placówki, o której mowa w § 9 ust. 2.

2. Kurator oświaty ustala dla poszczególnych placówek raz w roku termin re kwalifikacji obejmującej wszystkich wychowanków.

3. Po otrzymaniu wniosku re kwalifikacyjnego kurator oświaty lub dyrektor placówki, o której mowa w ust. 1, ustala zakres i rodzaj dalszej opieki albo możliwość zaprzestania jej świadczenia.

4. W sprawach wychowanków skierowanych do placówki na podstawie orzeczenia sądu o ewentualnej zmianie formy i zakresu opieki postanawia sąd.

§ 36. 1. Dyrektor placówki powołuje zespół re kwalifikacyjny, w którego skład wchodzi:

- 1) pedagog,
- 2) psycholog,
- 3) wychowawca opiekujący się wychowankiem,
- 4) dyrektor placówki jako przewodniczący.

2. Do udziału w pracy zespołu re kwalifikacyjnego można zaprosić przedstawiciela policji, sądu i poradni psychologiczno-pedagogicznej lub specjalistycznej.

§ 37. Podstawę do re kwalifikacji stanowią w szczególności:

- 1) opinie wychowawcy grupy oraz informacje i dokumenty ze szkoły, do której uczęszcza wychowanek,
- 2) opinie psychologa i pedagoga placówki, poradni psychologiczno-pedagogicznej lub specjalistycznej, ośrodka adopcyjno-opiekuńczego,
- 3) wywiad środowiskowy.

§ 38. 1. Przepisów § 35—37 nie stosuje się do:

- 1) rodzinnych domów dziecka,
- 2) burs szkolnych,
- 3) świetlic i klubów dworcowych,
- 4) domów wczasów dziecięcych,
- 5) turnusowych ośrodków socjoterapii.

2. W szczególnie uzasadnionych wypadkach wychowawca kierujący rodzinnym domem dziecka może wystąpić:

- 1) do kuratora oświaty, który wydał skierowanie, o przeniesienie wychowanka do innego rodzinnego domu dziecka albo
- 2) do placówki, która wydała orzeczenie kwalifikacyjne, o weryfikację tego orzeczenia.

§ 39. 1. Wychowanek placówki resocjalizacyjnej, w przypadkach uzasadnionych jego dobrem, może być przeniesiony do innej placówki tego samego rodzaju na podstawie:

- 1) prośby wychowanka lub jego rodziców (opiekuna prawnego),
- 2) wniosku rady pedagogicznej,
- 3) wniosku sądu.

2. W celu przeniesienia wychowanka dyrektor placówki, w której wychowanek przebywa, przekazuje jego dokumentację osobową, szkolną oraz aktualną opinię psychologiczną i pedagogiczną, wraz z wnioskiem o przeniesienie, do właściwego ośrodka diagnostyczno-kierującego.

3. O przeniesieniu wychowanka do innej placówki dyrektor powiadamia rodziców (opiekuna prawnego) oraz, stosownie do okoliczności, sąd nadzorujący wykonanie orzeczenia.

§ 40. 1. Wychowankowie placówek resocjalizacyjnych mogą być urlopowani do domu rodziców (opiekuna prawnego) lub bliskich krewnych.

2. Urlopowanie wychowanków, poza przypadkami uzasadnionymi ważnymi przyczynami lub wypadkami losowymi, powinno następować w dniach wolnych od nauki.

3. Urlopu udziela dyrektor na pisemny wniosek wychowawcy, zawierający:

- 1) aktualną informację o środowisku, w którym wychowanek będzie przebywał podczas urlopu,
- 2) pisemne zobowiązanie osób, u których wychowanek będzie przebywał, do zapewnienia należytej opieki w czasie urlopu i terminowego powrotu wychowanka,
- 3) informacje o zachowaniu i postępach w nauce wychowanka.

4. W przypadku wychowanków skierowanych na podstawie orzeczenia sądu, urlopowanie odbywa się za zgodą sądu nadzorującego wykonanie orzeczenia.

§ 41. 1. Pobyt w placówce, z zastrzeżeniem ust. 3, ustaje z powodu:

- 1) ustąpienia przyczyn umieszczenia, w tym usamodzielnienia wychowanka objętego opieką całkowitą,
- 2) zakwalifikowania wychowanka do innej formy opieki,
- 3) skreślenia z listy wychowanków placówki.

2. Skreślenie wychowanka z listy następuje w przypadku:

- 1) nie usprawiedliwionej nieobecności wychowanka w placówce resocjalizacyjnej, trwającej ponad 8 tygodni, albo w placówce określonej w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a)—h), trwającej ponad 6 tygodni — licząc od daty powiadomienia, o którym mowa w § 42 pkt 2,
- 2) osiągnięcia przez wychowanka wieku określonego w statucie placówki, w której wychowanek przebywa — z zastrzeżeniem, że jeżeli osiągnięcie tego wieku nastąpiło przed zakończeniem roku szkolnego, pobyt w placówce przedłuża się do zakończenia roku szkolnego,

a ponadto w przypadku wychowanka nie objętego opieką całkowitą:

- 3) poważnego naruszenia dyscypliny,
- 4) braku współpracy wychowanka w realizacji założonych celów,
- 5) rezygnacji wychowanka lub jego rodziców (opiekuna prawnego).

3. Pobyt wychowanków w domu wczasów dziecięcych oraz w turnusowym ośrodku socjoterapii ustaje wraz z zakończeniem turnusu.

4. Dyrektor placówki powiadamia o skreśleniu wychowanka, w terminie 14 dni od daty skreślenia, osoby lub instytucje określone w § 42 pkt 2, a ponadto kuratora oświaty i szkołę macierzystą, jeżeli wychowanek realizuje obowiązek szkolny.

5. Dyrektor przekazuje dokumenty wychowanka skreślonego z listy do instytucji lub osoby, która występowała z wnioskiem o umieszczenie wychowanka w placówce.

§ 42. W razie samowolnego opuszczenia placówki zapewniającej opiekę całodobową lub niezgłoszenia się wychowanka w wyznaczonym terminie po usprawiedliwionej nieobecności, dyrektor placówki:

- 1) przeprowadza postępowanie wyjaśniające,
- 2) powiadamia o tym fakcie w ciągu 24 godzin rodziców (opiekuna prawnego) wychowanka, policję oraz, stosownie do okoliczności, sąd nadzorujący wykonanie orzeczenia.

Rozdział 5

Wychowankowie

§ 43. 1. Wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych, z zastrzeżeniem § 44 ust. 1, mogą być dzieci i młodzież do lat 18.

2. W uzasadnionych przypadkach wychowankami placówek, o których mowa w ust. 1, mogą być osoby powyżej 18 lat, jeżeli jest to niezbędne z powodu kontynuowania nauki lub innych sytuacji losowych, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 lat.

§ 44. 1. Wychowankami placówek wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. e)—i) mogą być dzieci i młodzież szkolna.

2. Placówki, o których mowa w ust. 1, mogą być tworzone dla określonych grup wiekowych.

§ 45. 1. Wychowankami placówek resocjalizacyjnych może być młodzież w wieku od 13 do 18 lat; w wyjątkowych przypadkach mogą być przyjmowane dzieci od 10 lat.

2. W przypadkach uzasadnionych sytuacją szkolną, środowiskową i materialną wychowanka, jego pobyt w placówce, o której mowa w ust. 1, może być przedłużony, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 lat.

§ 46. 1. Wychowankom objętym opieką całkowitą przysługuje, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, wyposażenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku.

2. Normę wydatków na minimalny zestaw wyposażenia, o którym mowa w ust. 1, w danym roku kalendarzowym ustala się do wysokości 250% przeciętnego wynagrodzenia. Zakup powinien stanowić uzupełnienie posiadanej przez wychowanka odzieży, obuwia itp.

3. W przypadku zmiany placówki, wychowankowi przysługuje zestaw wyposażenia, który wraz z odpowiednią dokumentacją powinien być przekazany przyjmującej placówce.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor placówki, w miarę posiadanych środków, może przyznać wyposażenie, o którym mowa w ust. 1, wychowankom nie objętym opieką całkowitą, pozostającym w trudnej sytuacji materialnej.

5. Wychowanek zachowuje na własność wyposażenie, o którym mowa w ust. 1.

§ 47. Wychowankom objętym opieką całkowitą, oprócz świadczeń określonych w rozporządzeniu, placówka ponadto:

- 1) pokrywa opłaty za pobyt w bursach i internatach,
- 2) pokrywa koszty przejazdu do miejsc uzasadnionego pobytu poza placówką i z powrotem.

§ 48. 1. Wychowankowie objęci opieką całkowitą otrzymują na własne wydatki drobne kwoty pieniężne, zwane „kieszonkowym”, wypłacane przez placówkę.

2. Wysokość kieszonkowego wynosi miesięcznie 1,25% przeciętnego wynagrodzenia.

3. W uzasadnionych wypadkach kieszonkowe może być wypłacane w innej wysokości niż określona w ust. 2, nie mniejszej jednak niż 0,5% i nie większej niż 2% przeciętnego wynagrodzenia.

§ 49. 1. Rodzice dziecka lub osoby zobowiązane do alimentacji ponoszą odpłatność za świadczenia, z których korzysta wychowanek w placówce, na zasadach określonych niniejszym rozporządzeniem.

2. Odpłatność wynosi miesięcznie od 3% do 30% wysokości przeciętnego wynagrodzenia, z tym że za dziecko korzystające z opieki całkowitej odpłatność nie może być niższa niż 25% wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

3. Rodzice lub osoby zobowiązane do alimentacji wychowanka objętego opieką częściową są zobowiązani, niezależnie od odpłatności za świadczenia, o których mowa w ust. 1, do wyposażania go w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku.

4. Organ prowadzący placówkę, z zastrzeżeniem ust. 5, ustala wysokość odpłatności i wskazuje numer rachunku bankowego, na który należność powinna być wnoszona.

5. Wysokość odpłatności za pobyt w bursie, świetlicy i klubie oraz za korzystanie z posiłków w placówce przez dzieci nie będące wychowankami ustala dyrektor placówki.

§ 50. 1. Przy ustalaniu wysokości odpłatności bierze się pod uwagę rodzaj i zakres świadczeń, z których korzysta wychowanek, oraz możliwości zarobkowe i majątkowe osób, o których mowa w § 49 ust. 1.

2. Za niepełny miesiąc pobytu w placówce, z uzasadnionych powodów, odpłatność ulega zmniejszeniu proporcjonalnie do czasu faktycznego pobytu.

3. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, na wniosek osób zobowiązanych do odpłatności, można ustalić jej wysokość poniżej granicy, o której mowa w ust. 3, lub całkowicie zwolnić z odpłatności na czas określony.

§ 51. Jeżeli nieletni umieszczony jest w placówce na podstawie orzeczenia sądu i sąd określił należność za pobyt w placówce, osoby, o których mowa w § 49 ust. 1, ponoszą odpłatność na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 52. 1. Dom dziecka — w miarę możliwości i w szczególnie uzasadnionych przypadkach — zapewnia usamodzielnionym wychowankom możliwość zamieszkania w domu dziecka, do czasu uzyskania przez nich mieszkania poza placówką, nie dłużej jednak niż 1 rok od dnia usamodzielnienia.

2. Warunki i wysokość odpłatności w przypadkach, o których mowa w ust. 1, ustala dyrektor placówki.

Rozdział 6

Organizacja pracy placówek

§ 53. 1. Podstawą organizacji pracy placówki w roku szkolnym jest arkusz organizacji placówki, opracowany przez dyrektora najpóźniej do dnia 30 maja każdego roku, zatwierdzony przez organ prowadzący.

2. W arkuszu organizacji, uwzględniającym wszystkie formy działalności w roku szkolnym, zamieszcza się w szczególności liczbę pracowników placówki łącznie z liczbą stanowisk kierowniczych, ogólną liczbę godzin dla poszczególnych form działalności oraz liczbę godzin przeznaczonych na inne zajęcia finansowane ze środków przydzielonych przez organ prowadzący placówkę.

§ 54. 1. Czas pracy placówek dostosowany jest do ich zadań i potrzeb wychowanków.

2. Placówki świadczące opiekę całkowitą pracują cały rok, przez wszystkie dni tygodnia.

3. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ogniska wychowawcze prowadzące hoteliki pracują całą dobę, we wszystkie dni tygodnia. Czas i formę pracy w okresie ferii letnich placówki uzgadniają z organem prowadzącym.

4. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ogniska wychowawcze, które nie prowadzą hotelików, oraz świetlice i kluby pracują sześć dni w tygodniu, w tym również w dniach wolnych od nauki, od 4 do 10 godzin dziennie.

5. Domy wczasów dziecięcych oraz turnusowe ośrodki socjoterapii pracują całą dobę w cyklu sześciotygodniowym.

§ 55. 1. Opieka w placówkach, stosownie do zadań statutowych, polega na realizacji opracowanego i przyjętego przez radę pedagogiczną systemu zintegrowanych działań diagnostycznych, edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych oraz pracy z rodziną wychowanka.

2. System, o którym mowa w ust. 1, tworzą:

- 1) nauka szkolna, zajęcia wychowawcze, samorządowe, samoobsługowe i opiekuńcze (pielęgnacyjne),

- 2) zajęcia specjalistyczne: reedukacyjne, logopedyczne, psychokorekcyjne, socjoterapii i inne według potrzeb,
- 3) zajęcia kulturotwórcze, zespoły zainteresowań,
- 4) praca na rzecz placówki, środowiska i praca zarobkowa.

§ 56. 1. W zależności od rodzaju zajęć wychowankowie podzieleni są na: oddziały przedszkolne lub szkolne, zespoły klasowe, grupy wychowawcze oraz zespoły specjalistyczne, grupy twórcze i zespoły zainteresowań.

2. Liczba uczniów (wychowanków) w oddziałach szkolnych (przedszkolnych) i w zespołach klasowych powinna odpowiadać liczbie uczniów (wychowanków) określonej w ramowym statucie szkoły (przedszkola) specjalnej odpowiednio do rodzaju zaburzeń.

3. Liczba wychowanków, z zastrzeżeniem ust. 4, wynosi:

- 1) w grupach wychowawczych, twórczych i zespołach zainteresowań od 6 do 16,
- 2) w zespołach specjalistycznych od 3 do 10.

4. Liczbę wychowanków w grupie w domu dziecka, bursie, świetlicy, klubie i domu wczasów dziecięcych określają ramowe statuty tych placówek.

§ 57. 1. Nauka w zależności od rodzaju placówki oraz potrzeb wychowanków odbywa się:

- 1) na terenie placówki, w szkole specjalnej lub innej formie kształcenia,
- 2) w systemie nauczania indywidualnego,
- 3) w szkołach poza placówką.

2. Placówki powinny zapewnić swoim wychowankom pomoc w nauce, w odrabianiu zadań domowych oraz, w miarę potrzeby, udział w zajęciach wyrównawczych.

§ 58. 1. Zajęcia specjalistyczne grupowe lub indywidualne organizuje się w wymiarze od 2 do 6 godzin tygodniowo dla grupy wychowawczej.

2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, prowadzi pedagog, psycholog lub inny specjalista posiadający odpowiednie przygotowanie.

§ 59. 1. Zajęcia kulturotwórcze, sportowe i zespoły zainteresowań organizuje się w wymiarze nie przekraczającym 4 godzin w tygodniu dla grupy wychowawczej.

2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, prowadzą nauczyciele instruktorzy posiadający odpowiednie umiejętności.

§ 60. 1. W zorganizowanych formach zajęć prowadzonych przez placówkę mogą uczestniczyć dzieci i młodzież spoza placówki.

2. Zasady prowadzenia zajęć i obejmowania opieką dzieci i młodzieży spoza placówki określa statut placówki.

§ 61. 1. W placówkach zapewniających opiekę całodobową organizuje się opiekę w porze nocnej pomiędzy godzinami 21 i 7 ze względu na występowanie przynajmniej jednego z następujących warunków:

- 1) przyjmowanie dzieci także w nocy,
- 2) pobyt dzieci w wieku do lat 6 albo dzieci z zaburzeniami i odchyleniami rozwoju i stanu zdrowia,

3) zagrożenie ze strony środowiska lokalnego,

4) rozmieszczenie grup w kilku budynkach lub kilku skrzydłach obiektu,

5) występowanie szczególnych trudności wychowawczych.

2. Opiekę, o której mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 3, sprawują pracownicy pedagogiczni lub pracownicy obsługi.

3. Opiekę nocną w domach dziecka zapewniają:

- 1) dzieciom do 1 roku — pielęgniarka i salowa,
- 2) dzieciom od 1 do 2 lat — pielęgniarka.

4. Opiekę pielęgniarską w porze nocnej zapewnia się na wniosek lekarza.

5. Dyrektor placówki decyduje o zorganizowaniu opieki nocnej w zależności od potrzeb, na wniosek rady pedagogicznej.

§ 62. 1. Dla realizacji celów statutowych placówka stosownie do funkcji powinna posiadać odpowiednio wyposażone pomieszczenia, w szczególności:

- 1) zapewniające każdemu wychowankowi stałe i osobne miejsce do odpoczynku, spania, przechowywania przedmiotów osobistego użytku,
- 2) przeznaczone do prowadzenia zajęć dydaktycznych, specjalistycznych, sportowych i rekreacyjnych,
- 3) do przygotowywania i spożywania posiłków,
- 4) do sprawowania opieki zdrowotnej (gabinet lekarski, izolatkę, izbę chorych) oraz pomieszczenia sanitarne.

2. Pogotowie opiekuńcze powinno ponadto posiadać, w zależności od potrzeb:

- 1) izbę sanitarno-epidemiologiczną dla wychowanków wymagających ze względów sanitarnych odizolowania,
- 2) izbę rotacyjną dla wychowanków, którzy samowolnie opuścili placówki opiekuńcze, wychowawcze lub resocjalizacyjne albo zostali umieszczeni do dyspozycji sądu dla nieletnich, prokuratury i policji.

§ 63. 1. W izbie sanitarno-epidemiologicznej wychowanek pozostaje do czasu stwierdzenia przez lekarza lub pielęgniarkę, że może być włączony do grupy wychowawczej.

2. W izbie rotacyjnej wychowanek pozostaje do czasu przekazania pod opiekę właściwych osób lub instytucji albo włączenia do grupy wychowawczej, nie dłużej jednak niż 24 godziny.

3. W izbach, o których mowa w ust. 1 i 2, organizuje się całodobową opiekę wychowawczą w wydzielonych pomieszczeniach.

§ 64. 1. Placówki mogą przyjmować słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli, studentów lub absolwentów szkół wyższych na praktyki lub staże pedagogiczne.

2. Podstawą przyjęcia na praktykę lub staż pedagogiczny jest umowa pomiędzy dyrektorem placówki a osobą odbywającą praktykę lub staż.

3. Jeżeli organizatorem praktyk pedagogicznych jest zakład kształcenia nauczycieli lub szkoła wyższa, to umowa w sprawie praktyki może być zawarta pomiędzy dyrektorem placówki a organizatorem praktyki.

Rozdział 7

Pracownicy

§ 65. 1. W placówkach zatrudnia się pracowników pedagogicznych: nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów, specjalistów np.: logopedii, reedukacji, socjoterapii itp. oraz pracowników ekonomicznych, administracyjnych i obsługi.

2. Warunki tworzenia stanowisk kierowniczych i pedagogicznych określają ramowe statuty placówek.

3. W placówkach, w których działa szkoła, organ prowadzący może powierzyć dyrektorowi placówki funkcję dyrektora szkoły.

4. Zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników placówek określają odrębne przepisy.

§ 66. 1. Do realizacji opieki wychowawczej w porze nocnej może być zobowiązany każdy pracownik pedagogiczny zatrudniony w placówce, w której występuje konieczność zapewnienia takiej opieki.

2. Warunki realizacji przez pracownika pedagogicznego tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć określają odrębne przepisy.

§ 67. Pracownicy administracyjni, ekonomiczni i obsługi zatrudniani są w placówkach według potrzeb.

§ 68. Podstawową opiekę zdrowotną oraz odpowiednie świadczenia specjalistyczne, diagnostyczne i rehabilitacyjne wychowankom placówek zapewnia właściwy terenowo zespół opieki zdrowotnej na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 69. 1. Rodzinnym domem dziecka kieruje jeden wychowawca.

2. Kierowanie rodzinnym domem dziecka może być powierzone osobie:

- 1) dającej rękojmię należytego spełniania przyjętych obowiązków,
- 2) mającej obywatelstwo polskie,
- 3) nie pozbawionej w przeszłości praw rodzicielskich i opiekuńczych,
- 4) nie karanej,
- 5) korzystającej z pełni praw publicznych,
- 6) posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych,
- 7) posiadającej warunki zdrowotne umożliwiające wykonywanie obowiązków,
- 8) pozostającej w związku małżeńskim.

3. Kandydata do kierowania rodzinnym domem dziecka kwalifikuje ośrodek adopcyjno-opiekuńczy.

4. Podstawę do zakwalifikowania stanowią:

- 1) wniosek kandydata,
- 2) opinie z ostatnich miejsc pracy kandydata i jego małżonka,
- 3) wywiad psychologiczny z kandydatem i członkami rodziny pozostającymi z nim we wspólnym gospodarstwie,
- 4) wywiad środowiskowy,
- 5) zaświadczenie o stanie zdrowia,
- 6) dane o karalności.

§ 70. W przypadku rozwiązania stosunku pracy z wychowawcą rodzinnego domu dziecka przed usamodzielnieniem wychowanków, organ prowadzący powierza kierowanie rodzinnym domem dziecka innemu wychowawcy albo rozwiązuje rodzinny dom dziecka i zapewnia wychowankom stosowną opiekę.

§ 71. 1. Kurator oświaty zapewnia środki finansowe na utrzymanie rodzinnych domów dziecka, skalkulowane według norm i stawek dla domu dziecka, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Na wyżywienie wychowanków rodzinnego domu dziecka przeznaczona jest 125% stawki żywieniowej realizowanej w placówce zobowiązanej do opieki całkowitej.

3. Z ogólnej kwoty wydatków ustalonych w planie finansowym rodzinnego domu dziecka organ prowadzący:

- 1) finansuje bezpośrednio — wydatki osobowe, remonty bieżące, wyposażenie oraz niektóre koszty związane z utrzymaniem pomieszczeń placówki (czynsz i świadczenia, opłaty za energię elektryczną, gaz), opłaty telefoniczne, usługi pralnicze itp., na podstawie prowadzonej dokumentacji,
- 2) przekazuje wychowawcy w okresach miesięcznych zryczałtowaną kwotę pieniężną na finansowanie pozostałych wydatków.

§ 72. Kurator przekazuje środki finansowe, o których mowa w § 71, na dany miesiąc nie później niż do dnia 5 tego miesiąca.

§ 73. Zasady korzystania z obiektu przeznaczonego na rodzinny dom dziecka reguluje umowa zawarta pomiędzy właścicielem tego obiektu a kuratorem oświaty, określająca wysokość czynszu, rozliczeń z tytułu remontów i trwałego wyposażenia.

Rozdział 8

Dokumentacja placówki

§ 74. 1. Placówka prowadzi dokumentację dotyczącą pobytu wychowanków, a w szczególności:

- 1) księgę ewidencji wychowanków,
- 2) dzienniki zajęć,
- 3) karty wyposażenia wychowanków,
- 4) dokumentację osobistą wychowanka,
- 5) dokumentację przebiegu nauczania.

2. Dokumentację pobytu w placówce stanowią także: uchwały rady pedagogicznej, dotyczące przebiegu opieki, procesu wychowawczego, resocjalizacyjnego lub rewalidacyjnego, a także protokoły komisji kwalifikacyjnej i rekwalifikacyjnej.

3. Sposób prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania określają odrębne przepisy.

4. Rodzinny dom dziecka nie prowadzi dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 5.

§ 75. 1. Księgę ewidencji wychowanków prowadzi się chronologicznie według daty przyjęcia wychowanka do placówki.

2. Do księgi ewidencji wpisuje się: imię i nazwisko wychowanka przyjętego do placówki, datę i miejsce urodzenia, imiona i nazwiska rodziców oraz ich adres zamieszkania, jeżeli nie żyją — datę śmierci, imiona i nazwiska oraz adresy opiekunów prawnych oraz osób zobowiązanych do alimentacji, nazwę organu, który wydał skierowanie do placówki, numer i datę wydania skierowania, w przypadku postanowienia sądu również datę tego postanowienia, określenie warunków pobytu, zakresu i formy świadczeń, adres dotychczasowego miejsca stałego pobytu (zameldowania dziecka), a jeżeli dziecko nie ma stałego zameldowania, odnotowuje się, skąd przybyło, datę przyjęcia do placówki oraz datę i przyczynę skreślenia z ewidencji, nazwę i adres placówki, do której wychowanek został przeniesiony, adres rodziców (opiekunów), którym został przekazany, adres i miejsce pracy — jeśli wychowanek został usamodzielniony.

§ 76. 1. Dla każdej grupy wychowawczej placówka prowadzi dziennik zajęć wychowawczych, w którym odnotowuje się przebieg zajęć wychowawczych w danym roku szkolnym.

2. Dziennik zajęć wychowawczych zakłada wychowawca grupy, opatrując kartę tytułową dziennika pieczęcią podłużną placówki, wpisując województwo, nazwę placówki, imię, jeżeli zostało nadane, adres, oznaczenie grupy, rok szkolny, imiona i nazwiska wychowawców grupy. Kartę tytułową dziennika podpisuje dyrektor — kierownik placówki.

3. Do dziennika zajęć wychowawczych wychowawcy grupy wpisują: alfabetyczny wykaz wychowanków, datę i miejsce urodzenia, klasę, nazwisko i adres rodziców (opiekuna prawnego), okresy nauki (semestry), przedmioty nauczania, liczbę opuszczonych godzin lekcyjnych (usprawiedliwionych, nie usprawiedliwionych), uwagi o wychowankach.

4. W dzienniku odnotowuje się: zajęcia w dniach nauki, zajęcia powtarzające się okresowo, plan pracy na okres

(semestr), kontakty z rodziną wychowanka, tygodniowe założenia wychowawcze i realizację planu, stopnie uzyskane przez wychowanków z poszczególnych przedmiotów, a także przeprowadzone hospitacje i wizytacje z podaniem nazwy zajęć i osoby prowadzącej. Fakt przeprowadzenia zajęć, hospitacji i wizytacji potwierdza się podpisem.

§ 77. Dzienniki zajęć specjalistycznych prowadzone są według sposobu określonego w przepisach dotyczących prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania.

§ 78. 1. Placówki prowadzą karty wyposażenia dla wychowanków korzystających z zaopatrzenia w odzież i inne wyposażenie.

2. Kartę wyposażenia prowadzi wychowawca grupy sprawujący opiekę nad danym wychowankiem. Do karty wpisuje się: imię i nazwisko wychowanka, datę urodzenia, datę przybycia i odejścia z placówki, bieliznę, odzież, obuwie i inne wyposażenie będące własnością wychowanka w chwili przyścia do placówki i otrzymane w czasie pobytu.

§ 79. 1. Placówki są obowiązane przechowywać dokumenty, przedmioty osobiste i wartościowe wychowanków objętych opieką całkowitą.

2. Dokumentacja osobista wychowanka, stosownie do zakresu opieki i funkcji placówki, obejmuje: skierowanie, wyciąg z aktu urodzenia, orzeczenia sądu, odpisy aktów zgonu rodziców, jeśli nie żyją, dokumenty meldunkowe, korespondencję w sprawach wychowanka, dokumenty szkolne, orzeczenie lub opinię kwalifikacyjną, wnioski i wskazania dotyczące opieki, programu indywidualnej terapii i resocjalizacji, osobistą dokumentację zdrowotną (np. wyniki badań, karty informacyjne z pobytu w zakładzie opieki zdrowotnej, książeczkę zdrowia dziecka) oraz inną dokumentację dotyczącą wychowanka.

Rozdział 9

Przepisy końcowe

§ 80. 1. Domy małego dziecka, przekształcone z dniem 1 stycznia 1993 r. w placówki opiekuńczo-wychowawcze, z dniem wejścia w życie rozporządzenia stają się domami dziecka.

2. Placówki, o których mowa w rozporządzeniu, do dnia 31 sierpnia 1994 r. dostosują organizację i zasady działania do przepisów rozporządzenia.

§ 81. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: *A. Łuczak*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 lutego 1994 r. (poz. 156)

Załącznik nr 1

RAMOWY STATUT RODZINNEGO DOMU DZIECKA

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Rodzinny dom dziecka, zwany dalej „domem”, jest placówką dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, realizującą zadania opieki całkowitej w warunkach naturalnego środowiska rodzinnego.

2. Do zadań domu należy w szczególności:

- 1) zapewnienie wychowankom rodzinnej atmosfery i właściwych warunków rozwoju,
- 2) zapewnienie realizacji obowiązku szkolnego, zdobycia kwalifikacji zawodowych, wyrabianie nawyku pracy,

kultury osobistej, samodzielności oraz umiejętności współżycia w społeczeństwie.

3. Dom sprawuje opiekę nad powierzonymi dziećmi, nie naruszając uprawnień innych osób lub instytucji, wynikających z prawa rodzinnego.

§ 2. 1. Nazwa domu powinna zawierać:

- 1) określenie „rodzinny dom dziecka”,
- 2) numer porządkowy, jeżeli w danej miejscowości jest więcej niż jedna placówka tego typu,
- 3) określenie siedziby.

2. Ustalona nazwa jest używana przez dom w pełnym brzmieniu, również na stemplach.

3. Rodzinny dom dziecka nie posiada tablicy urzędowej.

4. W statucie wymienia się organ prowadzący.

Organizacja

§ 3. 1. Dom jest placówką koedukacyjną, obejmującą opieką 6 wychowanków. W uzasadnionych wypadkach liczba wychowanków może być większa, nie większa jednak niż 12.

2. W początkowym okresie funkcjonowania domu, jednakże nie przekraczającym 1 roku, liczba wychowanków może być mniejsza niż 6, nie mniejsza jednak niż 3.

3. W okresie dwóch ostatnich lat funkcjonowania rodzinnego domu dziecka przed zamierzonym rozwiązaniem placówki z powodu przejścia wychowawcy na emeryturę, do domu nie kieruje się nowych wychowanków. Liczba wychowanków może być w tym przypadku mniejsza niż 3.

4. W miarę usamodzielniania wychowanków domu, ich liczba uzupełniana jest z zachowaniem zasady, aby najmłodszy z nich uzyskał samodzielność wraz z osiągnięciem praw emerytalnych przez wychowawcę.

Pracownicy

§ 4. 1. Domem kieruje jeden wychowawca.

2. W przypadku gdy liczba wychowanków jest większa niż 6, można zatrudnić drugiego wychowawcę w niepełnym wymiarze zajęć.

3. W domu liczącym 12 wychowanków zatrudnia się drugiego wychowawcę w pełnym wymiarze czasu pracy.

4. Jeżeli liczba wychowanków jest większa niż 8, można zatrudnić jednego pracownika obsługi na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

5. Wychowawca wykonuje funkcje administracyjne, a ponadto obsługi, w domu, w którym nie zatrudniono pracownika obsługi.

6. Statut określa zakres zadań pracowników.

§ 5. 1. Zasady wynagradzania wychowawców z tytułu wykonywania funkcji administracyjnych i obsługi określają odrębne przepisy.

2. Zasady wynagradzania wychowawców za pracę w dni ustawowo wolne od pracy określają odrębne przepisy.

§ 6. Na czas urlopu, choroby lub innego okresu niezdolności do pracy, trwającego dłużej niż 3 dni, osoby, której powierzono kierowanie domem, obowiązki wychowawcy pełni osoba wyznaczona przez kuratora oświaty.

Wychowankowie

§ 7. Podstawą przyjęcia do domu jest skierowanie wydane przez kuratora oświaty wraz z kompletem następujących dokumentów:

- 1) wyciąg z aktu urodzenia,
- 2) postanowienie sądu (jeżeli było wydane),
- 3) opinie i wyniki badań,
- 4) dokumenty szkolne.

§ 8. Wychowankowie domu, stosownie do wieku i możliwości, współuczestniczą w organizacji zajęć i życia w domu.

§ 9. Statut określa prawa i obowiązki wychowanka przy zachowaniu zasady, że:

- 1) wychowanek ma prawo wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach jego dotyczących, a także światopoglądowych i religijnych,
- 2) wychowanek ma obowiązek:
 - a) uznawania godności i podmiotowości innych osób,
 - b) odpowiedzialności za własne życie, higienę oraz rozwój, stosownie do jego wieku i możliwości.

Dokumentacja

§ 10. Statut domu określa rodzaje i formy dokumentacji pobytu wychowanków.

Załącznik nr 2

RAMOWY STATUT DOMU DZIECKA

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Dom dziecka jest placówką, która dzieciom i młodzieży pozbawionym trwale lub okresowo opieki rodziny własnej, zastępuje rodzinę, zapewnia opiekę i wychowanie, odpowiednio do potrzeb warunki rozwoju, przygotowuje do samodzielnego życia.

2. Dom dziecka w szczególności zapewnia:

- 1) warunki prawidłowego rozwoju psychofizycznego, z uwzględnieniem zaspokajania potrzeb emocjonalnych kompensujących brak domu rodzinnego,

- 2) odpowiednie warunki mieszkaniowe, całodzienne wyżywienie, zaopatrzenie w bieliznę, odzież i inne przedmioty osobistego użytku, w tym zabawki,
- 3) opiekę pielęgnacyjną i w razie potrzeby konsultacje i opiekę lekarską,
- 4) usamodzielnienie wychowanków pozbawionych całkowicie opieki rodzicielskiej.

§ 2. 1. Dom dziecka utrzymuje kontakty z rodzicami lub innymi członkami rodziny wychowanków w celu tworzenia warunków ich powrotu do rodziny.

2. Dom dziecka współpracuje z ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi w celu pozyskania dla wychowanków zaścępczych form wychowania rodzinnego.

§ 3. 1. Nazwa domu dziecka zawiera:

- 1) określenie „dom dziecka”,
- 2) numer porządkowy, jeżeli w danej miejscowości jest więcej niż jedna placówka tego typu,
- 3) określenie siedziby.

2. Ustalona nazwa jest używana przez dom dziecka w pełnym brzmieniu również na stemplach.

3. Dom dziecka może nie posiadać tablicy urzędowej.

4. W statucie wymienia się organ prowadzący.

Organy domu dziecka

§ 4. 1. Organami domu dziecka są:

- 1) dyrektor,
- 2) rada pedagogiczna,
- 3) rada domu dziecka (jeżeli została utworzona),
- 4) samorząd wychowanków (jeżeli został utworzony).

2. Statut określa tryb wyboru rady domu dziecka i samorządu wychowanków. Zakres ich działania określa ustawa.

3. Statut szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej, rady domu dziecka i samorządu wychowanków, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów między nimi, w szczególności przez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie domu dziecka,
- 2) umożliwienie rozwiązywania sytuacji konfliktowych wewnątrz domu dziecka,
- 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami domu dziecka o podejmowanych i planowanych działaniach.

4. W przypadku gdy nie została utworzona rada domu dziecka, statut powinien określić sprawy, w których rada pedagogiczna, wykonując zadania rady domu dziecka, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy, jest obowiązana zasięgnąć opinii przedstawicieli wychowanków.

5. Przepis ust. 4 nie dotyczy domów dziecka wyłącznie dla dzieci do lat 3.

Organizacja

§ 5. 1. Dom dziecka jest w zasadzie placówką koedukacyjną.

2. Wychowankowie domu dziecka podzieleni są na grupy wychowawcze.

3. Statut określa liczbę wychowanków w grupach wychowawczych.

§ 6. 1. Grupa wychowawcza w domu dziecka liczy od 12 do 16 wychowanków w różnym wieku, a ponadto od 3 do 5 wychowanków zamieszkałych poza domem dziecka.

2. W uzasadnionych przypadkach mogą być organizowane grupy dla dzieci w wieku przedszkolnym.

3. Dzieci do 3 roku życia mogą być umieszczone w wydzielonej grupie liczącej nie więcej niż 6 wychowanków.

§ 7. 1. Mogą być tworzone domy dziecka wyłącznie dla dzieci do lat 3.

2. W domu dziecka określonym w ust. 1:

- 1) organizuje się grupę obserwacyjno-adaptacyjną, przeznaczoną dla dzieci nowo przyjmowanych, w celu przeprowadzenia obserwacji stanu zdrowia,
- 2) wydziela się pomieszczenia przeznaczone dla dzieci podejrzanych o chorobę lub chorych nie wymagających leczenia szpitalnego,
- 3) zapewnia się pomieszczenia służące wyłącznie do przygotowywania posiłków dla dzieci w wieku do 1 roku.

3. Liczba miejsc w grupie obserwacyjno-adaptacyjnej nie powinna przekraczać 10% miejsc w placówce.

§ 8. 1. W domu dziecka określonym w § 7 ust. 1 opiekę nad dziećmi sprawują:

- 1) w grupie dzieci w wieku do 1 roku:
 - a) pracownicy pedagogiczni (opiekunki),
 - b) pracownicy obsługi (salowe),
 - c) pracownicy służby zdrowia (pielęgniarki),
- 2) w grupie dzieci w wieku od 1 do 3 lat:
 - a) pracownicy pedagogiczni (opiekunki, wychowawczynie małych dzieci),
 - b) pracownicy obsługi (salowe).

2. Dom dziecka przestrzega zasady, aby ta sama opiekunka prowadziła grupę dzieci od dnia ich przyjęcia do lat 3.

3. Dzieci do lat 3 powinny mieć zapewnioną opiekę wychowawcy co najmniej 5 godzin dziennie.

4. Liczbę osób niezbędnych do sprawowania opieki nocnej ustala dyrektor.

§ 9. 1. Wystrój i urządzenie domu dziecka powinny być zbliżone do domu rodzinnego.

2. W rejonie grupy wychowawczej, w miarę możliwości, powinny znajdować się: pokoje mieszkalne, pomieszczenia do zabawy i nauki, pomieszczenia do samodzielnego przygotowywania i spożywania posiłków, pomieszczenia sanitarne.

3. Wychowankom, stosownie do wieku, zapewnia się dostęp do sprzętów i urządzeń gospodarstwa domowego (np. pralki, odkurzacza, lodówki, kuchenki, sprzętu radiowo-telewizyjnego, maszyny do szycia itp.).

§ 10. Do domu dziecka przyjmuje się małoletnie matki z dziećmi, spełniające warunki określone w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.

§ 11. 1. Wychowankowie domu dziecka — w zależności od wieku — uczęszczają do przedszkoli, odpowiednich szkół lub zdobywają kwalifikacje w innych formach kształcenia.

2. Dla wychowanków do lat 3 organizuje się całodobową opiekę na terenie domu dziecka.

§ 12. 1. Dom dziecka, w miarę możliwości, może obejmować opieką dzieci pozostające w rodzinach własnych, które nie zapewniają im prawidłowych warunków rozwoju.

2. Opieka, o której mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:

- 1) możliwość skorzystania z posiłku,
- 2) pomoc w odrabianiu zadań domowych,
- 3) udział w zajęciach organizowanych przez dom dziecka.

3. Dzieci, o których mowa w ust. 1, nie są wliczane do stanu osobowego placówki.

4. Szczegółowe warunki korzystania z opieki, o której mowa w ust. 2, określa statut.

Pracownicy

§ 13. 1. W domu dziecka zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (wychowawców, pedagogów, psychologów, opiekunki),
- 2) ekonomicznych i administracyjnych,
- 3) obsługi (salowe, opiekunów nocnych, dozorców itp.).

2. Statut określa zakres zadań pracowników, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Zakres zadań i organizację pracy pracowników służby zdrowia na terenie domu dziecka określa kierownik właściwego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w porozumieniu z dyrektorem domu dziecka.

§ 14. Stanowisko wicedyrektora tworzy się, gdy liczba wychowanków jest większa niż 80.

§ 15. 1. Psychologa w domu dziecka, o którym mowa w § 7 ust. 1, zatrudnia się z zachowaniem zasady, że jeden psycholog przypada na 50 wychowanków.

2. W pozostałych domach dziecka psychologa zatrudnia się w miarę możliwości, z zachowaniem zasady, że jeden psycholog przypada na 100 wychowanków.

§ 16. 1. W domu dziecka, o którym mowa w § 7 ust. 1, pedagoga zatrudnia się z zachowaniem zasady, że jeden pedagog przypada na 100 wychowanków.

2. W pozostałych domach dziecka pedagoga zatrudnia się z zachowaniem zasady, że jeden pedagog przypada na 50 wychowanków.

§ 17. Do zadań wychowawcy należy w szczególności:

- 1) tworzenie serdecznej atmosfery, sprzyjającej rozwojowi uczuć i więzi emocjonalnych,
- 2) utrzymywanie kontaktów z rodzinami wychowanków,
- 3) współdziałanie z opiekunami prawnymi i rodzinami zaprzyjaźnionymi,
- 4) wdrażanie wychowanków do przestrzegania higieny osobistej oraz porządku i czystości otoczenia, prac samoobsługowych i porządkowych,
- 5) współdziałanie z lekarzem i pielęgniarką w zakresie utrzymania dobrego stanu zdrowia wychowanka oraz opieka w czasie choroby,
- 6) współpraca ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie, oraz w miarę potrzeby udzielanie lub organizowanie pomocy w nauce,
- 7) zaopatrywanie wychowanków w odpowiednią odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
- 8) odpowiedzialność za wyposażenie usamodzielnianych wychowanków,
- 9) utrzymywanie kontaktów z usamodzielnionymi wychowanymi w początkowym okresie ich samodzielnego życia,
- 10) prowadzenie dokumentacji grupy.

§ 18. Do zadań psychologa należy w szczególności:

- 1) prowadzenie badań psychologicznych służących określeniu najkorzystniejszych warunków rozwoju wychowanków, opracowywanie indywidualnych programów rozwoju,
- 2) ustalanie metod pracy umożliwiających eliminowanie przyczyn ewentualnych niepowodzeń i zaburzeń,
- 3) sprawowanie indywidualnej opieki psychologicznej nad wychowanymi,
- 4) opracowywanie opinii psychologicznych o wychowankach,
- 5) opracowywanie programów zajęć specjalistycznych,
- 6) nadzór merytoryczny nad wyposażeniem pomieszczeń i doborem zabawek dla dzieci do lat 6,
- 7) przygotowywanie wychowanek w ciąży oraz posiadających dzieci do prawidłowej opieki nad dziećmi.

§ 19. Do zadań pedagoga należy w szczególności:

- 1) rozpoznawanie sytuacji wychowawczej, opiekuńczej i prawnej wychowanka,
- 2) współdziałanie z sądami i ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi w sprawach wychowanków,
- 3) przygotowywanie warunków powrotu wychowanka do rodziny,
- 4) podejmowanie działań związanych z uregulowaniem sytuacji prawnej i majątkowej wychowanków,

- 5) udzielanie pomocy wychowankom w rozwiązywaniu szczególnie trudnych problemów życiowych,
- 6) udzielanie pomocy usamodzielnianym wychowankom,
- 7) interesowanie się losami i wspieranie usamodzielnionych wychowanków.

§ 20. Do zadań opiekunki w domu dziecka, o którym mowa w § 7 ust. 1, należy w szczególności:

- 1) pielęgnacja dzieci i wykonywanie zabiegów higienicznych (kąpiel, przewijanie, wysadzanie itp.),
- 2) karmienie niemowląt i pomoc starszym dzieciom w samodzielnym spożywaniu posiłków,
- 3) ubieranie i rozbieranie dzieci,
- 4) wdrażanie dzieci do samoobsługi oraz kształtowanie prawidłowych nawyków,
- 5) uczenie dzieci sygnalizowania potrzeb fizjologicznych,
- 6) realizowanie indywidualnych programów rozwojowych pod kierunkiem psychologa.

Wychowankowie

§ 21. Wychowankowie są współgospodarzami domu dziecka i powinni być wdrażani do pracy na rzecz placówki, stosownie do ich wieku i możliwości.

§ 22. 1. Statut domu dziecka określa szczegółowo prawa i obowiązki wychowanka przy zachowaniu zasady, iż:

- 1) wychowanek ma prawo:
 - a) ochrony i poszanowania jego godności oraz życzliwego i podmiotowego traktowania,
 - b) wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach jego dotyczących,
 - c) swobody wyrażania myśli i przekonań, w szczególności dotyczących życia w domu dziecka, a także światopoglądowych i religijnych,
 - 2) wychowanek ma obowiązek:
 - a) przestrzegania postanowień zawartych w statucie,
 - b) uznawania godności i podmiotowości innych osób,
 - c) odpowiedzialności za własne życie, higienę oraz rozwój,
 - d) dbałości o wspólne dobro, ład i porządek w domu dziecka.
2. Rodzeństwa mają prawo do zajmowania wspólnego pokoju.

Dokumentacja

§ 23. 1. Dom dziecka prowadzi dokumentację dotyczącą:

- 1) pobytu wychowanków i spraw meldunkowych,
- 2) dokumentację osobistą wychowanków.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji.

Załącznik nr 3

RAMOWY STATUT POGOTOWIA OPIEKUŃCZEGO

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Pogotowie opiekuńcze, zwane dalej „pogotowiem”, jest placówką przeznaczoną dla dzieci wymagających zapewnienia doraźnej opieki całodobowej.

2. Celem pogotowia jest działanie na rzecz powrotu dziecka do rodziny własnej lub umieszczenie go w zastępczej formie wychowania rodzinnego albo w odpowiedniej placówce.

§ 2. 1. Podstawowymi zadaniami pogotowia są:

- 1) zapewnienie doraźnej, całodobowej opieki dzieciom umieszczonym w pogotowiu,
- 2) opracowywanie diagnozy pedagogicznej, psychologicznej i lekarskiej oraz wskazań wychowawczych i dydaktycznych dla wychowanka,
- 3) kwalifikowanie dzieci do zastępczych form wychowania rodzinnego lub odpowiednich placówek opiekuńczo-wychowawczych albo resocjalizacyjnych,
- 4) zapewnienie warunków wypełniania obowiązku szkolnego, a w miarę możliwości — kontynuowania nauki w szkole ponadpodstawowej.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, pogotowie realizuje we współpracy z rodzicami (opiekunem prawnym) wy-

chowanka, sądami, ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi, szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i specjalistycznymi, placówkami służby zdrowia, placówkami opieki społecznej i innymi organizacjami i instytucjami.

§ 3. 1. Nazwa pogotowia powinna zawierać:

- 1) określenie „pogotowie opiekuńcze”,
- 2) numer porządkowy, jeżeli w danej miejscowości jest więcej niż jedno pogotowie,
- 3) określenie siedziby.

2. Ustalona nazwa jest używana przez pogotowie w pełnym brzmieniu na tablicy urzędowej, a ponadto na pieczęciach i stemplach.

3. W statucie wymienia się organ prowadzący.

Organy pogotowia

§ 4. 1. Organami pogotowia są:

- 1) dyrektor,
- 2) rada pedagogiczna,
- 3) rada pogotowia (jeżeli została utworzona).

2. Statut określa tryb wyboru rady pogotowia. Zakres działania rady pogotowia określa ustawa.

3. Statut pogotowia szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej i rady pogotowia, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów pomiędzy nimi, w szczególności przez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie pogotowia,
- 2) umożliwienie rozwiązywania sytuacji konfliktowych wewnątrz pogotowia,
- 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami pogotowia o podejmowanych i planowanych działaniach.

4. W przypadku gdy nie została utworzona rada pogotowia, statut powinien określić sprawy, w których rada pedagogiczna, wykonując zadania rady pogotowia, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy, jest obowiązana zasięgnąć opinii przedstawicieli rodziców i wychowanków.

Organizacja

§ 5. 1. Praca wychowawcza, opiekuńcza i dydaktyczna w pogotowiu odbywa się:

- 1) na zajęciach lekcyjnych,
- 2) w grupach wychowawczych,
- 3) w zespołach (specjalistycznych, zainteresowań i kulturotwórczych),
- 4) w izbach: sanitarno-epidemiologicznej i rotacyjnej — w szczególnie uzasadnionych przypadkach można organizować nauczanie indywidualne.

2. Liczbę wychowanków w grupach wychowawczych, zespołach zainteresowań i zespołach specjalistycznych określa § 56 rozporządzenia.

3. Dla wychowanków, u których występują odchylenia lub zaburzenia rozwojowe, organizuje się indywidualne zajęcia specjalistyczne.

4. Podstawą udziału w zajęciach specjalistycznych są wskazania zespołu diagnostyczno-kwalifikującego.

§ 6. 1. Dla wychowanków w wieku przedszkolnym organizuje się zajęcia wynikające z programu wychowania przedszkolnego.

2. Wychowankowie w wieku szkolnym realizują obowiązek szkolny w szkole podstawowej specjalnej zorganizowanej w pogotowiu lub w szkole poza pogotowiem.

3. Zajęcia lekcyjne organizowane są w oddziałach realizujących ten sam plan i program nauczania lub zespołach klasowych organizowanych na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

4. Szczegółowe zasady organizacji nauczania określa statut pogotowia, z uwzględnieniem zasad określonych w ramowym statucie szkoły specjalnej dla dzieci z zaburzeniami zachowania.

§ 7. Statut określa szczegółowe zasady tworzenia izb, o których mowa w § 62 ust. 2 rozporządzenia, oraz zasady

sprawowania opieki nad wychowankami przebywającymi w tych izbach.

§ 8. 1. W pogotowiu tworzy się zespół orzekający, zwany dalej „zespołem”.

2. Zespół na podstawie analizy sytuacji wychowanka i jego rodziny oraz wyników badań i obserwacji:

- 1) opracowuje diagnozę oraz wskazania i zalecenia dotyczące dalszego postępowania z wychowankiem,
- 2) opracowuje opinie kwalifikacyjne i orzeka w sprawach dotyczących skierowania wychowanka do świetlicy (środowiskowej, profilaktyczno-wychowawczej lub terapeutycznej), ogniska wychowawczego, młodzieżowego lub turnusowego ośrodka socjoterapii, domu wczasów dziecięcych,
- 3) występuje z wnioskami w sprawach: powrotu do rodziny własnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej, umieszczenia w rodzinie adopcyjnej lub przedłużenia pobytu dziecka w pogotowiu.

3. Skład zespołu oraz tryb i zasady sporządzania orzeczenia lub wniosku określają przepisy dotyczące działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz innych poradni specjalistycznych.

4. Opinię kwalifikacyjną i orzeczenie lub wnioski, o których mowa w ust. 3, przesyła się do:

- 1) rodziców (opiekuna prawnego) dziecka,
 - 2) kuratora oświaty,
- a ponadto stosownie do potrzeb do:
- 3) ośrodka adopcyjno-opiekuńczego,
 - 4) policji,
 - 5) sądu,
 - 6) zakładu opieki zdrowotnej lub domu pomocy społecznej — na ich wnioski.

Pracownicy

§ 9. 1. W pogotowiu zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów, specjalistów np. logopedii),
- 2) ekonomicznych i administracyjnych,
- 3) obsługi (opiekunów nocnych, dozorców itp.).

2. Statut określa zakres zadań pracowników.

§ 10. 1. W pogotowiu, przy którym działa szkoła określona w § 6 ust. 2, dyrektor pogotowia pełni funkcję dyrektora tej szkoły.

2. Stanowisko zastępcy dyrektora może być utworzone na uzasadniony wniosek dyrektora pogotowia.

3. Pedagoga i psychologa zatrudnia się z zachowaniem zasady, że jeden psycholog i jeden pedagog przypada na 40 wychowanków.

§ 11. 1. Do obowiązków pedagoga i psychologa, zgodnie z przygotowaniem zawodowym, należy w szczególności:

- 1) prowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych służących poznaniu każdego wychowanka,
- 2) pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i życiowych wychowanków,
- 3) opracowywanie opinii kwalifikacyjnych, orzeczeń i wniosków,
- 4) ukierunkowywanie obserwacji wychowanków, prowadzonej przez innych pracowników pogotowia,
- 5) wykonywanie wywiadów środowiskowych,
- 6) współpraca z sądami i ośrodkami adopcyjno-opiekunческими w sprawach wychowanków,
- 7) prowadzenie zajęć specjalistycznych.

2. Pedagog i psycholog nie prowadzą grupy wychowawczej. W zakres ich obowiązków wchodzi prowadzenie zajęć specjalistycznych z wychowankami w wymiarze nie przekraczającym 1/2 wymiaru czasu pracy.

§ 12. Wychowawca pogotowia opiekuje się powierzoną grupą wychowanków, a w szczególności:

- 1) współuczestniczy w opracowaniu i realizacji programów opieki, kształcenia i wychowania,
- 2) współpracuje z innymi pracownikami pogotowia i rodzicami wychowanków oraz szkołami, do których uczęszczają wychowankowie,
- 3) organizuje udział swoich wychowanków w odpowiednich do ich możliwości zajęciach w pogotowiu i poza nim.

§ 13. Obowiązki nauczyciela szkoły specjalnej w pogotowiu określają odrębne przepisy.

§ 14. Pracownik administracyjny, któremu powierzono prowadzenie dokumentacji kwalifikowania wychowanków:

- 1) kompletuje i prowadzi dokumentację dzieci przebywających w pogotowiu,

- 2) prowadzi rejestr spraw rozpatrywanych przez zespół,
- 3) przechowuje kopie opinii i orzeczeń kwalifikacyjnych oraz wniosków w sprawie byłych wychowanków,
- 4) prowadzi korespondencję w sprawach wychowanków.

Wychowankowie

§ 15. Szczegółowe prawa i obowiązki wychowanka określa statut pogotowia przy zachowaniu zasady, że:

- 1) wychowanek ma prawo do:
 - a) właściwie zorganizowanej opieki, procesu kształcenia i wychowania,
 - b) życzliwego, podmiotowego traktowania,
 - c) zapewnienia warunków bezpieczeństwa, ochrony przed przemocą fizyczną i psychiczną,
 - d) korzystania z urządzeń i pomieszczeń pogotowia,
- 2) wychowanek ma obowiązek:
 - a) aktywnego uczestnictwa w procesie kształcenia i wychowania,
 - b) przestrzegania zasad kultury współżycia w pogotowiu,
 - c) dbałości o wspólne dobro, ład i porządek,
 - d) ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie.

Dokumentacja

§ 16. 1. Pogotowie prowadzi dokumentację dotyczącą:

- 1) przebiegu nauczania wychowanków,
- 2) pobytu w pogotowiu,
- 3) działalności diagnostyczno-kwalifikacyjnej.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji.

Załącznik nr 4

RAMOWY STATUT SPECJALNEGO OŚRODKA SZKOLNO-WYCHOWAWCZEGO

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, zwany dalej „ośrodkiem”, jest placówką dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w wieku od 3 lat, które z racji swojej niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły w miejscu zamieszkania.

2. Mogą być tworzone w szczególności ośrodki dla dzieci i młodzieży:

- 1) upośledzonych umysłowo,
- 2) niesłyszących,
- 3) słabosłyszących,
- 4) niewidomych,
- 5) słabowidzących,
- 6) przewlekle chorych,

- 7) niepełnosprawnych ruchowo,
- 8) niedostosowanych społecznie, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania,
- 9) niepełnosprawnych, wymienionych w pkt 2—8, upośledzonych umysłowo (z zaburzeniami sprzężonymi).

§ 2. 1. Głównym zadaniem ośrodka jest przygotowanie wychowanków, w miarę ich możliwości, do samodzielnego udziału w życiu społecznym w integracji ze środowiskiem.

2. Statut ośrodka określa szczegółowo zadania dydaktyczno-wychowawcze, rewalidacyjne i resocjalizacyjne oraz sposoby ich realizacji.

§ 3. 1. Nazwa ośrodka zawiera:

- 1) określenie „specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy”, z zastrzeżeniem ust. 2,

- 2) ustalony przez organ prowadzący, w porozumieniu z kuratorem oświaty, numer porządkowy ośrodka, wyrażony cyfrą arabską, jeżeli w danej miejscowości jest więcej niż jeden ośrodek,
- 3) imię, jeżeli ośrodkowi takie nadano,
- 4) oznaczenie siedziby ośrodka.

2. Nazwa ośrodka dla dzieci i młodzieży określonych w § 1 ust. 2 pkt 8 zawiera określenie „ośrodek szkolno-wychowawczy”.

3. W nazwie ośrodka umieszczonej na tablicy urzędowej lub sztandarze opuszcza się wyraz „specjalny”.

4. Na stemplach może być używany czytelny skrót nazwy.

5. W statucie określa się organ prowadzący.

§ 4. 1. Ośrodkowi nadaje imię organ prowadzący, na wniosek rady ośrodka lub wspólny wniosek rady pedagogicznej oraz przedstawicieli rodziców i uczniów.

2. Ośrodek może posiadać własny sztandar.

Organy ośrodka

§ 5. 1. Organami ośrodka są:

- 1) dyrektor,
- 2) rada pedagogiczna,
- 3) rada ośrodka (jeżeli została utworzona),
- 4) rada rodziców (jeżeli została utworzona),
- 5) samorząd wychowanków (jeżeli został utworzony).

2. Statut określa tryb wyboru rady ośrodka, rady rodziców i samorządu wychowanków. Zakres ich działania określa ustawa.

3. Statut szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej, rady ośrodka, rady rodziców i samorządu wychowanków, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów między nimi, w szczególności przez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie ośrodka,
- 2) umożliwienie rozwiązywania sytuacji konfliktowych wewnątrz ośrodka,
- 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami ośrodka o podejmowanych i planowanych działaniach.

4. W przypadku gdy nie została utworzona rada ośrodka, statut powinien określić sprawy, w których rada pedagogiczna, wykonując zadania rady ośrodka, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy jest obowiązana zasięgnąć opinii przedstawicieli rodziców i wychowanków.

Organizacja

§ 6. Ośrodek zapewnia:

- 1) całodobową opiekę,

- 2) warunki do nauki i wychowania w przedszkolach specjalnych, szkołach specjalnych podstawowych i ponadpodstawowych,
- 3) opiekę całkowitą wychowankom pozbawionym opieki rodzicielskiej,
- 4) możliwość realizacji celów rewalidacyjnych i resocjalizacyjnych.

§ 7. Ośrodek jest czynny cały rok.

§ 8. Dla realizacji celów statutowych ośrodek powinien posiadać: pomieszczenia do nauki, pomieszczenia do spania, jadalnię, świetlicę, pomieszczenia gospodarstwa domowego dla poszczególnych grup wychowawczych, izolatki, gabinet lekarski, pomieszczenia sanitarne, szatnie, pralnię, pomieszczenia administracyjno-gospodarcze, tereny rekreacyjne.

Pracownicy

§ 9. 1. W ośrodku zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów, specjalistów np.: logopedii, socjoterapii itp.),
- 2) ekonomicznych i administracyjnych,
- 3) obsługi (opiekunów nocnych, dozorców, sprzątaczkę itp.).

2. Pedagoga i psychologa zatrudnia się z zachowaniem zasady, że jeden pedagog i jeden psycholog przypada na 100 wychowanków.

3. Pedagog i psycholog nie prowadzą grupy wychowawczej. W zakresie ich obowiązków wchodzi prowadzenie zajęć specjalistycznych z wychowankami w wymiarze nie przekraczającym 1/2 wymiaru czasu pracy.

4. Statut określa zakres zadań pracowników.

§ 10. Dyrektor ośrodka pełni funkcję dyrektora szkoły lub zespołu szkół działających w ośrodku.

§ 11. 1. Stanowiska kierownicze tworzy się z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) w ośrodku do 70 wychowanków można utworzyć stanowisko kierownika internatu,
- a ponadto:
- 2) w ośrodku od 71 do 200 wychowanków — stanowisko zastępcy dyrektora pełniącego jednocześnie funkcję dyrektora szkoły lub zespołu szkół.

2. Za zgodą organu prowadzącego można tworzyć inne stanowiska kierownicze.

Wychowankowie

§ 12. Do ośrodka przyjmowane są dzieci i młodzież, zakwalifikowane do kształcenia specjalnego.

13. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej powinna odpowiadać liczbie uczniów (wychowanków) w oddziale szkolnym (przedszkolnym) odpowiedniego rodzaju szkoły (przedszkola) specjalnej.

§ 14. 1. Statut ośrodka określa szczegółowo prawa i obowiązki wychowanka, z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) wychowanek ma prawo do:
 - a) właściwie zorganizowanej opieki oraz procesu rewalidacji i resocjalizacji,
 - b) swobody wyrażania myśli i przekonań, w szczególności dotyczących życia ośrodka, a także światopoglądowych i religijnych,
 - c) rozwijania zainteresowań,
- 2) wychowanek ma obowiązki:
 - a) uczestniczenia w procesie rewalidacji i resocjalizacji,
 - b) dbałości o wspólne dobro, ład i porządek w ośrodku.

2. Statut określa rodzaje nagród i kar stosowanych wobec wychowanków, z uwzględnieniem zasady, że kary nie mogą naruszać nietykalności i godności osobistej wychowanka.

3. Statut może określić przypadki, w których rada pedagogiczna podejmuje uchwałę o skreśleniu wychowanka

z listy, z wyjątkiem wychowanków pozbawionych całkowicie opieki rodzicielskiej albo umieszczonych w ośrodku na podstawie orzeczenia sądu.

4. Ośrodek powinien informować rodziców (opiekuna prawnego) wychowanka o przyznaniu nagrody lub zastosowaniu kary.

5. Rada pedagogiczna może ustanowić odznaki dla wyróżniających się wychowanków i określić warunki ich uzyskiwania. W statucie ośrodka określa się tryb przyznawania tych odznak.

Dokumentacja

§ 15. 1. Ośrodek prowadzi dokumentację dotyczącą:

- 1) przebiegu nauczania wychowanków,
- 2) pobytu w ośrodku.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji.

Załącznik nr 5

RAMOWY STATUT BURSY SZKOLNEJ

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Bursa szkolna, zwana dalej „bursą”, jest placówką przeznaczoną dla uczniów szkół ponadpodstawowych i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli w wieku do 24 lat, uczących się poza miejscem stałego zamieszkania.

2. Bursa jest placówką koedukacyjną. W uzasadnionych przypadkach można organizować bursę wyłącznie dla dziewcząt lub wyłącznie dla chłopców, a także bursę wyłącznie dla wychowanków pełnoletnich.

§ 2. 1. Zadaniem bursy jest zapewnienie opieki wychowawczej wychowankom w okresie kształcenia się poza miejscem stałego zamieszkania.

2. Bursa realizuje zadania określone w ust. 1 we współpracy ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie, oraz z rodzicami (opiekunami prawnymi) wychowanków.

3. Bursa zapewnia wychowankom całodzienne wyżywienie, sanitarnohigieniczne warunki zakwaterowania i odpowiednie warunki do nauki.

4. Bursa, oprócz warunków wymienionych w ust. 3, stwarza wychowankom możliwości rozwijania zainteresowań i uzdolnień, uczestnictwa w kulturze, uprawiania sportu i turystyki.

§ 3. 1. Nazwa bursy zawiera:

- 1) określenie „bursa szkolna”,
- 2) numer porządkowy, jeśli w danej miejscowości jest więcej placówek tego typu,
- 3) imię bursy, jeśli takie nadano,
- 4) oznaczenie siedziby.

2. Ustalona nazwa używana jest w pełnym brzmieniu na tablicy urzędowej, a ponadto na pieczęciach i stemplach.

3. W statucie wymienia się organ prowadzący.

Organy bursy

§ 4. 1. Organami bursy są:

- 1) dyrektor bursy,
- 2) rada pedagogiczna,
- 3) rada bursy (jeżeli została utworzona),
- 4) rada rodziców (jeżeli została utworzona),
- 5) samorząd wychowanków.

2. Statut określa tryb wyboru rady bursy, rady rodziców i samorządu wychowanków. Zakres ich działania określa ustawa.

3. Statut bursy szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej, rady bursy, rady rodziców i samorządu wychowanków, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów pomiędzy nimi, w szczególności przez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie bursy,
- 2) umożliwienie rozwiązywania sytuacji konfliktowych wewnątrz bursy,
- 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami bursy o podejmowanych i planowanych działaniach.

4. W przypadku gdy nie została utworzona rada bursy, statut powinien określić sprawy, w których radą pedagogiczną, wykonując zadania rady bursy, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy jest obowiązana zasięgnąć opinii przedstawicieli rodziców i wychowanków.

Organizacja

§ 5. Bursa realizuje swoje zadania cały rok szkolny, z przerwą na okres ferii letnich i zimowych.

§ 6. 1. Praca wychowawcza prowadzona jest w grupach wychowawczych.

2. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi od 30 do 35.

3. Za całokształt pracy z grupą wychowawczą odpowiedzialny jest wychowawca.

4. Czas pracy z grupą wychowawczą nie powinien przekraczać 55 godzin zegarowych w tygodniu.

5. Przepis ust. 1 nie dotyczy bursy przeznaczonej dla pełnoletnich wychowanków.

Pracownicy

§ 7. 1. W bursie zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (wychowawców, nauczycieli-instruktorów),
- 2) ekonomicznych, administracyjnych,
- 3) obsługi (portier, dozorca, palacz itp.).

2. Statut określa zakres zadań pracowników.

3. W bursie, w której liczba wychowanków jest większa niż 200, może być utworzone stanowisko wicedyrektora.

4. W uzasadnionych przypadkach w bursie może być zorganizowana opieka w porze nocnej. W zależności od potrzeb opiekę nocną sprawuje wychowawca lub opiekun nocny, a w bursie dla wychowanków pełnoletnich — portier.

Wychowankowie

§ 8. 1. O przyjęciu do bursy rozstrzyga dyrektor na podstawie opinii komisji kwalifikacyjnej.

2. Komisję kwalifikacyjną powołuje dyrektor.

3. W skład komisji wchodzi:

- 1) wychowawca upoważniony przez dyrektora — jako przewodniczący,

- 2) przedstawiciel rady pedagogicznej,
- 3) przedstawiciel samorządu wychowanków,
- 4) przedstawiciel rady rodziców (jeśli została utworzona).

4. Pierwszeństwo w przyjęciu do bursy przysługuje:

- 1) uczniom mieszkającym w miejscowości, z której codzienny dojazd do szkoły nie jest możliwy,
- 2) uczniom kontynuującym naukę, którzy w poprzednim roku szkolnym mieszkali w bursie,
- 3) wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych korzystającym z opieki całkowitej oraz dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych.

§ 9. 1. Uczeń, który nie został przyjęty do bursy, może zwrócić się do dyrektora o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. Wychowanek może być usunięty z bursy w przypadku rażącego naruszenia obowiązków określonych w statucie.

§ 10. Prawa i obowiązki wychowanków określa statut bursy, z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) wychowanek ma prawo do:
 - a) opieki wychowawczej i warunków pobytu w bursie zapewniających higienę, bezpieczeństwo, ochronę przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz ochronę i poszanowanie jego godności,
 - b) życzliwego i podmiotowego traktowania, korzystania z pomocy w przygotowaniu zadań domowych,
 - c) swobody wyrażania myśli i przekonań,
 - d) rozwijania zainteresowań, zdolności i talentów,
 - e) korzystania z pomieszczeń i urządzeń bursy,
- 2) wychowanek ma obowiązek przestrzegania postanowień zawartych w statucie bursy, a w szczególności:
 - a) systematycznego uczęszczania do szkoły,
 - b) przestrzegania zasad kultury współżycia w zespole,
 - c) odpowiedzialności za własne życie, zdrowie, higienę oraz rozwój,
 - d) dbałości o wspólne dobro, ład i porządek w bursie.

Dokumentacja

§ 11. 1. Bursa prowadzi dokumentację dotyczącą pobytu wychowanków, a w szczególności:

- 1) księgę ewidencji wychowanków,
- 2) dzienniki zajęć,
- 3) protokoły posiedzeń rady pedagogicznej.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji.

Załącznik nr 6

RAMOWY STATUT ŚWIETLICY I KLUBU

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Świetlice i kluby są placówkami dla uczniów:

- 1) którym rodzice nie mogą zapewnić opieki w czasie wolnym od zajęć szkolnych,

- 2) dojeżdżających do szkół,
- 3) z zaburzeniami zachowania, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju.

2. Placówki, o których mowa w ust. 1, organizowane dla uczniów szkół ponadpodstawowych noszą nazwę „klubu”.

3. Dla uczniów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, organizuje się świetlice i kluby środowiskowe, w tym świetlice dworcowe.

4. Dla uczniów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, organizuje się świetlice i kluby profilaktyczno-wychowawcze lub terapeutyczne.

§ 2. 1. Celem świetlicy i klubu, stosownie do funkcji i potrzeb, jest zapewnienie opieki wychowawczej, tworzenie warunków do nauki własnej i pomocy w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, a ponadto celem świetlic i klubów profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych jest łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowania.

2. Świetlice i kluby, w zależności od potrzeb, zapewniają swoim wychowankom:

- 1) opiekę po zajęciach szkolnych,
- 2) pomoc w odrabianiu lekcji,
- 3) udział w zajęciach specjalistycznych,
- 4) pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- 5) gorący napój i możliwość spożycia posiłku.

§ 3. 1. Nazwa placówki zawiera:

- 1) określenie rodzaju i typu np.: „świetlica środowiskowa”, „klub profilaktyczno-wychowawczy” itp.,
- 2) oznaczenie siedziby,
- 3) ustalony przez organ prowadzący numer porządkowy, jeżeli w danej miejscowości jest więcej niż jedna placówka tego typu.

2. Ustalona nazwa używana jest w pełnym brzmieniu na tablicy urzędowej oraz na stemplach.

3. W statucie wymienia się organ prowadzący.

Organy świetlicy i klubu

§ 4. 1. Organami świetlicy i klubu są:

- 1) dyrektor,
- 2) rada pedagogiczna,
- 3) rada świetlicy lub klubu (jeżeli została utworzona),
- 4) rada rodziców (jeżeli została utworzona),
- 5) samorząd wychowanków.

2. Statut określa tryb wyboru rady klubu lub świetlicy, rady rodziców i samorządu wychowanków. Zakres ich działania określa ustawa.

3. Statut szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej i rady świetlicy lub klubu, rady rodziców i samorządu wychowanków, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów pomiędzy nimi, w szczególności przez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich

kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie,

- 2) umożliwienie rozwiązywania sytuacji konfliktowych wewnątrz placówki,
- 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami placówki o podejmowanych i planowanych działaniach.

4. W przypadku gdy nie została utworzona rada świetlicy lub klubu, statut powinien określić sprawy, w których rada pedagogiczna, wykonując zadania rady ośrodka, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy, jest obowiązana zasięgnąć opinii przedstawicieli rady rodziców i wychowanków.

Organizacja

§ 5. 1. Świetlice i kluby organizują zajęcia w grupach wychowawczych, kołach i zespołach zainteresowań oraz zespołach specjalistycznych.

2. Jednostka zajęć w grupie wychowawczej wynosi 60 minut, a w zespole zainteresowań oraz w zespole specjalistycznym 45 minut.

3. Poza zajęciami wymienionymi w ust. 1 świetlice i kluby mogą organizować na zasadach określonych w statucie:

- 1) zajęcia otwarte dla dzieci i młodzieży nie będących wychowankami świetlicy lub klubu,
- 2) imprezy środowiskowe (kulturalno-oświatowe, plenerowe, rozrywkowe i inne),
- 3) poradnictwo i zajęcia dla rodziców,
- 4) wycieczki i biwaki sobotnio-niedzielne.

§ 6. 1. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi:

- 1) w klubie — od 25 do 30,
- 2) w świetlicy dla dzieci i młodzieży — od 20 do 25,
- 3) w świetlicy i klubie profilaktyczno-wychowawczym i terapeutycznym — od 6 do 12.

2. Liczba wychowanków w zespołach zainteresowań wynosi co najmniej 12.

3. Liczba wychowanków w zespołach specjalistycznych wynosi:

- 1) w świetlicach i klubach — co najmniej 10,
- 2) w świetlicach i klubach profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych — od 3 do 10.

§ 7. 1. Świetlice są czynne codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, w godzinach dostosowanych do faktycznych potrzeb, nie mniej jednak niż 4 godziny dziennie.

2. Świetlice profilaktyczno-wychowawcze pracują także w dni wolne od nauki.

3. Czas i godziny pracy, dostosowane do faktycznych potrzeb wychowanków i rodziców, określają, z uwzględnieniem przepisów ust. 1 i 2, statuty świetlic.

4. Klub może pracować w wybrane dni tygodnia w czasie nie krótszym niż 20 godzin w tygodniu.

§ 8. 1. Świetlicę lub klub można utworzyć, gdy liczba uczniów wymagających stosownej formy opieki jest nie mniejsza niż maksymalna liczba wychowanków określona w § 6 w jednej grupie wychowawczej.

2. Świetlica dworcowa może być utworzona, gdy liczba uczniów wymagających tej formy opieki jest nie mniejsza niż 30.

3. Świetlica, o której mowa w ust. 2, powinna być zlokalizowana na dworcu kolejowym, autobusowym lub w ich pobliżu.

Pracownicy

§ 9. 1. W świetlicy i klubie, w zależności od rodzaju placówki, zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (wychowawców, nauczycieli-instruktorów, pedagogów, psychologów, specjalistów socjoterapii i innych),
- 2) ekonomicznych, administracyjnych i obsługi.

2. Statut określa zakres zadań pracowników.

§ 10. 1. Jeżeli liczba grup wychowawczych w placówce jest większa niż 8 albo czas pracy świetlicy lub klubu wynosi ponad 60 godzin w tygodniu, może być utworzone stanowisko wicedyrektora.

2. W świetlicach i klubach profilaktyczno-wychowawczych zatrudnia się pedagoga lub psychologa jednego na 40 wychowanków.

Wychowankowie

§ 11. 1. Do świetlicy i klubu przyjmuje się wychowanków:

- 1) na ich prośbę,
- 2) na prośbę rodziców (opiekuna prawnego),
- 3) na wniosek: szkoły, pogotowia opiekuńczego, sądu oraz osób prawnych lub fizycznych, które stwierdzą potrzebę udzielania pomocy przez taką placówkę.

2. Warunkiem przyjęcia do świetlicy lub klubu profilaktyczno-wychowawczego i terapeutycznego jest ponadto opinia kwalifikacyjna poradni psychologiczno-pedagogicznej lub poradni specjalistycznej albo pogotowia opiekuńczego.

3. Do przyjęcia wychowanka, będącego uczniem szkoły podstawowej, na zasadach określonych w ust. 1 pkt 1 i 3, wymagana jest zgoda rodziców.

§ 12. 1. O przyjęciu do świetlicy i klubu rozstrzyga dyrektor.

2. Uczeń, który nie został przyjęty do świetlicy lub klubu, może zwrócić się do dyrektora o ponowne rozpatrzenie sprawy.

§ 13. 1. Wychowankowie świetlic i klubów, w zależności od potrzeb, korzystają ze wszystkich lub wybranych zajęć i świadczeń.

2. Zakres świadczeń ustala dyrektor placówki w porozumieniu z wychowankiem, a ponadto w porozumieniu z rodzicami (opiekunem prawnym), jeżeli wychowanek jest uczniem szkoły podstawowej.

3. Przy ustalaniu zakresu świadczeń w świetlicach oraz klubach profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych bierze się pod uwagę opinię kwalifikacyjną, o której mowa w § 11 ust. 2.

§ 14. 1. Wychowankowie są współgospodarzami świetlicy lub klubu.

2. Prawa i obowiązki wychowanków określa statut, z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) wychowanek ma prawo do:
 - a) właściwie zorganizowanej opieki,
 - b) życzliwego i podmiotowego traktowania,
 - c) swobody wyrażania myśli i przekonań,
 - d) opieki wychowawczej i zapewnienia warunków bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w świetlicy i klubie i poza ich terenem,
 - e) poszanowania ich godności osobistej, ochrony przed przemocą psychiczną i fizyczną,
- 2) wychowanek jest zobowiązany do przestrzegania postanowień zawartych w statucie, a w szczególności do:
 - a) współpracy w procesie wychowania i terapii,
 - b) przestrzegania zasad kultury współżycia,
 - c) pomagania słabszym,
 - d) dbałości o wspólne dobro, ład i porządek, uczestniczenia w pracach porządkowych i zajęciach samoobsługowych,
 - e) ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie.

Dokumentacja

§ 15. 1. Świetlica i klub prowadzą dokumentację dotyczącą pobytu wychowanków, a w szczególności:

- 1) księgę ewidencji wychowanków,
- 2) dzienniki zajęć,
- 3) protokoły posiedzeń rady pedagogicznej.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji.

RAMOWY STATUT OGNISKA WYCHOWAWCZEGO

Zadania i nazwa

§ 1. Ognisko wychowawcze, zwane dalej „ogniskiem”, jest placówką mającą na celu zapobieganie niedostosowaniu i sieroctwu społecznemu dzieci i młodzieży oraz zapewnianie pomocy rodzicom mającym poważne trudności w wychowaniu dzieci.

§ 2. Do zadań ogniska należy w szczególności:

- 1) pomoc wychowankom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych,
- 2) wdrażanie wychowanków do przestrzegania zasad współżycia społecznego, kształtowanie właściwego stosunku do nauki i pracy, podnoszenie poziomu kultury osobistej wychowanków, eliminowanie zaburzeń zachowania,
- 3) współpraca z rodziną wychowanka, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, poradnictwo życiowe, podtrzymywanie emocjonalnych więzi dziecka z rodziną.

§ 3. 1. Nazwa ogniska zawiera:

- 1) określenie „ognisko wychowawcze”,
- 2) ustalony przez organ prowadzący numer porządkowy ogniska, jeżeli w danej miejscowości jest więcej niż jedna placówka tego typu,
- 3) imię ogniska (jeżeli takie nadano),
- 4) nazwę własną (jeżeli taką nadano),
- 5) oznaczenie siedziby.

2. Na tablicy urzędowej umieszcza się pełną nazwę ogniska.

3. Na stemplach może być używany czytelny skrót nazwy.

4. W statucie wymienia się organ prowadzący.

§ 4. 1. Imię nadaje ognisku organ prowadzący na wniosek rady pedagogicznej lub wspólny wniosek rady pedagogicznej, przedstawicieli wychowanków i rodziców.

2. Imię ogniska powinno być związane z kierunkiem pracy opiekuńczej.

3. Ognisko może posiadać nazwę własną, w szczególności związaną z miejscem jego lokalizacji, nazwą historyczną lub tradycyjną albo inną wyrażającą istotę placówki.

4. Nazwę własną ogniska zatwierdza organ prowadzący.

Organy ogniska

§ 5. 1. Organami ogniska są:

- 1) dyrektor,
- 2) rada pedagogiczna,

- 3) rada ogniska (jeżeli została utworzona),
- 4) rada rodziców (jeżeli została utworzona),
- 5) samorząd wychowanków.

2. Statut określa tryb wyboru rady ogniska, rady rodziców i samorządu wychowanków. Zakres ich działania określa ustawa.

3. Statut ogniska szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej i rady ogniska, rodziców i samorządu wychowanków, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów pomiędzy nimi, w szczególności przez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie,
- 2) umożliwienie rozwiązywania sytuacji konfliktowych wewnątrz ogniska,
- 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami ogniska o podejmowanych i planowanych działaniach.

4. W przypadku gdy nie została utworzona rada ogniska, statut powinien określić sprawy, w których rada pedagogiczna, wykonując zadania rady ogniska, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy, jest obowiązana zasięgnąć opinii przedstawicieli rodziców i wychowanków.

Organizacja

§ 6. 1. W celu realizacji zadań statutowych ognisko organizuje:

- 1) zajęcia świetlicowe, klubowe i specjalistyczne,
- 2) żywienie,
- 3) hotelik.

2. W uzasadnionych przypadkach może być utworzone ognisko, które nie prowadzi hoteliku.

3. W miarę potrzeby, za zgodą kuratora oświaty, ognisko może organizować:

- 1) naukę szkolną,
- 2) poradnictwo (dla młodzieży i rodziców),
- 3) wakacyjne formy pracy wychowawczo-terapeutycznej dla dzieci i rodziców (obozy, wczasy z pedagogiem, wycieczki, biwaki itp.).

§ 7. Do szkół, oddziałów lub zespołów szkolnych utworzonych w ognisku mają zastosowanie przepisy dotyczące szkół specjalnych dla dzieci z zaburzeniami zachowania.

§ 8. 1. Organizację ogniska określają:

- 1) statut ogniska,
- 2) rozkład dnia,
- 3) plan zajęć w tygodniu.

2. Plan zajęć ustalony przez dyrektora ogniska powinien uwzględniać:

- 1) wymogi zdrowia, higieny i wszechstronnego rozwoju wychowanków,
- 2) uczestnictwo wychowanków w pracach i zajęciach organizowanych poza ogniskiem.

§ 9. 1. Ognisko jest czynne codziennie w ciągu całego roku kalendarzowego. Zapewnia możliwość korzystania ze swych świadczeń w każdej sytuacji wymagającej udzielenia pomocy wychowankowi.

2. Ognisko, które nie prowadzi hoteliku, pracuje we wszystkie dni tygodnia, nie krócej niż 6 godzin dziennie.

§ 10. Organ prowadzący zapewnia warunki lokalowe, urządzenia i wyposażenie odpowiednie do zakresu działania ogniska, a w szczególności:

- 1) pomieszczenia do zajęć świetlicowych i klubowych oraz do odrabiania lekcji,
- 2) pomieszczenia mieszkalne,
- 3) kuchnię i jadalnię,
- 4) urządzenia techniczne,
- 5) urządzenia rekreacyjne i sportowe.

§ 11. 1. Wychowankowie ogniska podzieleni są na:

- 1) grupy wychowawcze,
- 2) zespoły zainteresowań,
- 3) zespoły specjalistyczne.

2. Liczbę wychowanków w grupie lub zespole określa statut, z tym że liczba wychowanków w grupie wychowawczej i zespole zainteresowań nie może być mniejsza niż 12.

§ 12. Statut ogniska określa jego organizację oraz zakres i sposób realizacji zadań, a w szczególności:

- 1) zasady organizacji i współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami ogniska,
- 2) zasady i organizację współpracy:
 - a) ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie,
 - b) z rodzicami wychowanków,
 - c) z osobami, instytucjami i organizacjami wspierającymi działalność ogniska,
- 3) zasady podziału na grupy wychowawcze,
- 4) zasady i zakres sprawowania opieki nad wychowankami podczas zajęć w ognisku i poza ogniskiem,
- 5) formy, rodzaje i zasady organizacji zajęć zespołowych,
- 6) zasady sprawowania opieki w porze nocnej,
- 7) formy dokumentowania pracy indywidualnej z wychowankiem.

Pracownicy

§ 13. 1. W ognisku zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (wychowawców, nauczycieli, psychologów, pedagogów, specjalistów np.: logopedii, soc-

joterapii, reedukacji i nauczycieli-instruktorów według potrzeb),

- 2) ekonomicznych, administracyjnych i obsługi.
2. Statut określa zakres zadań pracowników.

§ 14. 1. Kierownika hoteliku zatrudnia się, jeżeli z hoteliku w ognisku korzysta co najmniej 30 wychowanków.

2. Pedagog i psycholog mogą być zatrudnieni w ognisku liczącym powyżej 50 wychowanków. W przypadku niższej liczby wychowanków, zatrudnia się pedagoga lub psychologa.

§ 15. 1. Do obowiązków pedagoga i psychologa, zgodnie z przygotowaniem zawodowym i podziałem obowiązków, należy:

- 1) prowadzenie dokumentacji osobistej wychowanków,
- 2) kompletowanie dokumentacji dzieci starających się o przyjęcie do ogniska, wykonywanie badań uzupełniających, sporządzanie opinii psychologiczno-pedagogicznych, wykonywanie wywiadów szkolnych i środowiskowych,
- 3) prowadzenie dokumentacji komisji kwalifikacyjnej,
- 4) sporządzanie, we współpracy z innymi pracownikami ogniska, indywidualnych planów pracy wychowawczej i terapeutycznej dla wychowanków i czuwanie nad ich realizacją,
- 5) prowadzenie indywidualnych i zespołowych zajęć specjalistycznych,
- 6) sprawowanie indywidualnej opieki nad wychowankami sprawiającymi szczególne trudności,
- 7) współpraca z sądem i specjalistycznymi placówkami służby zdrowia,
- 8) organizowanie i prowadzenie terapii (psychoterapii) dla rodziców,
- 9) prowadzenie mediacji z rodzicami i nauczycielami wychowanków, wyjaśnianie im przyczyn trudności i niepowodzeń, uzgadnianie wspólnych działań zaradczych,
- 10) sprawowanie opieki nad wychowankami z „listy koleżeńskiej”,
- 11) wspieranie klubu dorosłych wychowanków.

2. Pedagog i psycholog nie prowadzą grupy wychowawczej. Do zakresu obowiązków pedagoga i psychologa należy prowadzenie bezpośrednich zajęć z dziećmi (specjalistycznych, wychowawczych i innych) w wymiarze nie przekraczającym 1/2 wymiaru czasu pracy.

§ 16. Wychowawca prowadzi grupę wychowawczą oraz sprawuje opiekę nad procesem wychowania i terapii powierzonych jego opiece wychowanków, a w szczególności:

- 1) poznaje warunki życia, stan zdrowia, możliwości, zainteresowania i zdolności wychowanków oraz przyczyny występujących trudności,
- 2) czuwa nad realizacją obowiązku szkolnego i systematycznym uczęszczaniem do szkoły,

- 3) współuczestniczy w opracowywaniu i realizacji programów wychowawczo-terapeutycznych,
- 4) współpracuje ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie,
- 5) współpracuje z rodzicami wychowanków, informuje ich o postępach i trudnościach, zachęca do udziału w życiu ogniska oraz do współpracy w rozwiązywaniu trudności,
- 6) inspiruje i organizuje działania zespołowe powierzonej grupy wychowanków,
- 7) sprawuje, na zasadach określonych w statucie ogniska, opiekę nad wychowankami uczestniczącymi w zajęciach poza ogniskiem.

Wychowankowie

§ 17. Praca z wychowankiem i jego rodziną opiera się na zasadzie dobrowolności.

§ 18. 1. Do ogniska mogą być przyjmowane dzieci i młodzież w wieku od 7 do 18 lat.

2. W zależności od warunków pracy ogniska i potrzeb lokalnych, statut ogniska może, w granicach określonych w ust. 1, określić inny zakres wiekowy przyjmowanych wychowanków.

§ 19. 1. Dzieci znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji rodzinnej i wychowawczej mogą być przyjęte na pobyt stały lub okresowy do hoteliku ogniska.

2. Do hoteliku można w wyjątkowych wypadkach przyjąć nie będące wychowankami ogniska rodzeństwo wychowanka, jeśli wymaga tego ich dobro i bezpieczeństwo.

3. Pobyt interwencyjny w hoteliku dzieci, o których mowa w ust. 2, nie może trwać dłużej niż 48 godzin. Jeżeli w tym czasie powrót do rodziny nie będzie możliwy, ognisko przekazuje dzieci do właściwego pogotowia opiekuńczego.

§ 20. 1. Komisja kwalifikacyjna ogniska w składzie: dyrektor jako przewodniczący, kierownik hoteliku, psycholog, pedagog i wyznaczony przez radę pedagogiczną wychowawca wydaje opinię o przyjęciu kandydata do placówki.

2. W pracach komisji kwalifikacyjnej może brać udział, z głosem doradczym, przedstawiciel samorządu wychowanków.

3. Do zadań komisji należy:

- 1) przyjmowanie wniosków i kompletowanie dokumentacji kandydatów,
- 2) analiza dokumentacji (opinia psychologiczno-pedagogiczna, wywiad środowiskowy, wywiad szkolny i inne),
- 3) występowanie z wnioskami w sprawie przyjęcia kandydata do ogniska oraz zakresu pomocy,
- 4) określanie długości próbnego pobytu wychowanka w ognisku.

§ 21. 1. Wychowanek może być przyjęty do ogniska na okres próbny nie przekraczający 6 tygodni.

2. Długość pobytu wychowanka w ognisku określa komisja kwalifikacyjna.

§ 22. 1. Wychowankowie małoletni opuszczający ognisko mogą być wpisani na „listę koleżeńską”.

2. Wychowankowie wpisani na „listę koleżeńską” nie są wliczani do stanu liczbowego ogniska. Mają oni prawo do udziału w wybranych zajęciach, uroczystościach i obrzędowości ogniskowej oraz do korzystania z pomocy pedagogicznej i psychologicznej.

3. W wyjątkowych wypadkach wychowankowie, o których mowa w ust. 2, mogą na zasadach odpłatności korzystać z żywienia w ognisku.

§ 23. Ognisko, w zależności od potrzeb, zapewnia swoim wychowankom:

- 1) opiekę po zajęciach szkolnych, a wychowankom hoteliku opiekę całodobową,
- 2) co najmniej dwa posiłki dziennie,
- 3) pomoc w odrabianiu lekcji,
- 4) udział w zajęciach specjalistycznych,
- 5) pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji szkolnych i rodzinnych.

§ 24. 1. Wychowankowie są współgospodarzami ogniska.

2. Wychowankowie uczestniczą w procesie wychowania i indywidualnym programie terapeutycznym.

3. Szczegółowe prawa i obowiązki wychowanka określa statut ogniska przy zachowaniu zasady, że:

- 1) wychowanek ma prawo do:
 - a) właściwie zorganizowanego procesu wychowania, terapii i opieki,
 - b) życzliwego, podmiotowego traktowania,
 - c) swobody wyrażania myśli i przekonań,
 - d) opieki wychowawczej i zapewnionych warunków bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w ognisku i poza ogniskiem,
 - e) poszanowania jego godności osobistej, ochrony przed przemocą psychiczną i fizyczną,
- 2) wychowanek ma obowiązek:
 - a) współpracy w procesie wychowania i terapii,
 - b) przestrzegania zasad kultury współżycia w ognisku,
 - c) pomagania słabszym wychowankom,
 - d) dbałości o wspólne dobro, ład i porządek w ośrodku, uczestniczenia w pracach porządkowych i zajęciach samoobsługowych,
 - e) ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie.

4. Statut określa rodzaje nagród i kar stosowanych wobec wychowanków. Nie mogą być stosowane kary naruszające nietykalność i godność osobistą wychowanka.

§ 25. 1. Pełnoletni wychowankowie opuszczający ognisko mogą tworzyć przy ognisku klub dorosłych wychowanków.

2. Zasady i zakres działania klubu dorosłych wychowanków powinny być uzgodnione w umowie z dyrektorem ogniska.

3. Działalność klubu dorosłych wychowanków nie może obciążać budżetu ogniska. Środki finansowe na działalność klubu jego członkowie pozyskują we własnym zakresie.

Dokumentacja

§ 26. 1. Ognisko prowadzi dokumentację dotyczącą:

- 1) pobytu wychowanków,
- 2) przebiegu nauczania.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji, a w szczególności:

- 1) protokołów komisji kwalifikacyjnej,
- 2) „listy koleżeńskiej”,
- 3) dokumentacji osobistej wychowanków.

Załącznik nr 8

RAMOWY STATUT MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA SOCJOTERAPII

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Młodzieżowy ośrodek socjoterapii, w tym turnusowy, zwany dalej „ośrodkiem”, jest placówką dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania, zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym jej realizację zadań życiowych bez specjalnej pomocy.

2. Ośrodek turnusowy jest placówką zapewniającą wychowankom pobyt okresowy.

3. Ośrodek zapewnia wychowankom specjalistyczną opiekę profilaktyczno-wychowawczą zmierzającą do eliminowania przyczyn występujących zaburzeń i przystosowania wychowanków do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

4. Zadania, o których mowa w ust. 3, realizowane są poprzez zapewnienie, w zależności od potrzeb, całodobowej opieki, nauki, terapii, przygotowania zawodowego i pomocy w usamodzielnianiu się.

§ 2. 1. Ośrodek zapewnia wychowankom naukę w odpowiedniej do ich poziomu i zainteresowań szkole albo w innych formach kształcenia powszechnie dostępnych lub zorganizowanych w ośrodku.

2. Dla wychowanka nowo przyjętego, posiadającego braki utrudniające mu realizację programu nauczania, w celu wyrównania tych braków organizuje się nauczanie indywidualne trwające nie dłużej niż 3 miesiące.

3. Ośrodek turnusowy zapewnia wychowankom warunki bytowe sprzyjające poprawie stanu zdrowia psychicznego, opiekę wychowawczą, psychologiczną i lekarską, naukę w zakresie odpowiedniej klasy, zajęcia kulturalne, sportowe i rekreacyjne, terapię indywidualną i zespołową.

§ 3. 1. Nazwa ośrodka zawiera:

- 1) określenie „młodzieżowy ośrodek socjoterapii” lub „turnusowy ośrodek socjoterapii”,
- 2) numer porządkowy, jeżeli w danym województwie jest więcej placówek tego typu,
- 3) imię ośrodka lub nazwę własną, jeżeli taką nadano,
- 4) oznaczenie siedziby.

2. W statucie ośrodka wymienia się organ prowadzący.

§ 4. 1. Imię nadaje ośrodkowi organ prowadzący, na wniosek rady pedagogicznej lub wspólny wniosek rady pedagogicznej, przedstawicieli wychowanków i rodziców.

2. Imię ośrodka powinno być związane z kierunkiem jego pracy.

3. Ośrodek może posiadać nazwę własną, w szczególności związaną z miejscem jego lokalizacji, nazwą historyczną lub tradycyjną, albo inną wyrażającą istotę placówki.

4. Nazwę własną ośrodka zatwierdza organ prowadzący.

§ 5. 1. Ustalona nazwa używana jest w pełnym brzmieniu na pieczęciach.

2. Na stemplach może być używany czytelny skrót nazwy.

3. Rada pedagogiczna w porozumieniu z samorządem wychowanków ustala treść brzmienia nazwy na tablicy urzędowej ośrodka.

Organy ośrodka

§ 6. 1. Organami ośrodka są:

- 1) dyrektor ośrodka,
- 2) rada pedagogiczna,
- 3) rada ośrodka (jeżeli została utworzona),
- 4) rada rodziców (jeżeli została utworzona),
- 5) samorząd wychowanków.

2. Statut określa tryb wyboru rady ośrodka, rady rodziców i samorządu wychowanków. Zakres ich działania określa ustawa.

3. Statut szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej i rady ośrodka, rady rodziców i samorządu wychowanków, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów pomiędzy nimi, w szczególności przez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie,

- 2) umożliwienie rozwiązania sytuacji konfliktowych wewnątrz ośrodka,
- 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami ośrodka o podejmowanych i planowanych działaniach.

4. W przypadku gdy nie została utworzona rada ośrodka, statut powinien określić sprawy, w których rada pedagogiczna, wykonując zadania rady ośrodka, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy, jest obowiązana zasięgnąć opinii przedstawicieli rady rodziców i wychowanków.

Organizacja

§ 7. Ośrodek realizuje swoje zadania przez cały rok szkolny.

§ 8. 1. W celu realizacji zadań statutowych ośrodek organizuje:

- 1) zajęcia specjalistyczne, świetlicowe i klubowe,
- 2) poradnictwo specjalistyczne,
- 3) hotelik.

2. Ponadto ośrodek może organizować:

- 1) kursy szkolenia zawodowego lub rzemieślniczego,
- 2) kursy przygotowujące do egzaminu w zakresie odpowiedniej klasy,
- 3) nauczanie indywidualne,
- 4) obozy terapeutyczne i wypoczynkowe dla wychowanków ośrodka i młodzieży spoza ośrodka,
- 5) wczasy terapeutyczne dla rodzin z dziećmi zagrożonymi uzależnieniem.

3. Przy ośrodku może działać szkoła podstawowa lub ponadpodstawowa (specjalne), które funkcjonują według odrębnych statutów.

4. W uzasadnionych przypadkach może funkcjonować ośrodek, który nie prowadzi hoteliku.

§ 9. 1. Organizację życia w ośrodku określają:

- 1) statut ośrodka,
- 2) regulamin ośrodka,
- 3) rozkład dnia i rozkład zajęć w tygodniu, a w ośrodku turnusowym — ponadto plan pracy turnusu.

2. Nauczanie w ośrodku turnusowym prowadzone jest według programów i planów nauczania szkół, do których uczęszczają wychowankowie.

§ 10. 1. Opieka profilaktyczno-wychowawcza opiera się na opracowanym przez radę pedagogiczną systemie oddziaływań uwzględniającym indywidualne potrzeby wychowanków.

2. W zależności od poziomu i rodzaju zaburzeń wychowankowie mogą korzystać z wybranych form opieki i pomocy organizowanej przez ośrodek.

3. Zakres indywidualnej pomocy ustala zespół terapeutyczny, w którego skład wchodzi: wychowawca prowadzący, psycholog i pedagog ośrodka.

4. System oddziaływań powinien uwzględniać stopniowe zmniejszanie intensywności i zakresu pomocy.

5. Podczas pobytu w ośrodku wychowankiem opiekuje się jeden wychowawca prowadzący, odpowiedzialny za proces socjoterapii.

§ 11. 1. W zależności od rodzaju zajęć wychowankowie podzieleni są na grupy wychowawcze, zespoły zainteresowań lub grupy twórcze. Liczba wychowanków w tych grupach wynosi do 12.

2. W grupowych zajęciach specjalistycznych liczba uczestników wynosi od 3 do 10.

§ 12. 1. Wychowankowie uczestniczą w procesie wychowania i terapii i wspólnie z pracownikami ośrodka stanowią społeczność ośrodka.

2. Program terapeutyczny obejmuje uczestnictwo w: zajęciach dydaktycznych, terapii zajęciowej i psychoterapii, pracy zarobkowej, zajęciach samoobsługowych, pracach społecznych, życiu kulturalnym ośrodka i środowiska.

3. Wychowanek obowiązkowo uczestniczy w opracowanym dla niego programie terapeutycznym.

§ 13. Statut ośrodka określa w szczególności:

- 1) tryb dokonywania podziału wychowanków na grupy wychowawcze, zespoły specjalistyczne oraz grupy twórcze i zespoły zainteresowań,
- 2) zasady udziału wychowanków w organizowanych przez ośrodek formach działalności,
- 3) zasady sprawowania nad wychowankami indywidualnej opieki i współpracy z rodzicami,
- 4) zasady współpracy pracowników ośrodka, przepływu informacji dotyczących wychowanka,
- 5) zasady pracy i zadania społeczności,
- 6) zasady organizacji poszczególnych turnusów oraz naboru wychowanków skierowanych do ośrodka turnusowego.

Pracownicy

§ 14. 1. W ośrodku zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów, nauczycieli-instruktorów, specjalistów np.: logopedii, socjoterapii, reedukacji — w zależności od potrzeb),
- 2) ekonomicznych, administracyjnych i obsługi.

2. Statut określa zakres zadań pracowników.

§ 15. 1. W ośrodku, przy którym działa szkoła określona w § 8 ust. 3, dyrektor ośrodka pełni funkcję dyrektora tej szkoły (szkół).

2. Za zgodą organu prowadzącego można utworzyć inne stanowiska kierownicze.

§ 16. 1. Kierownika hoteliku zatrudnia się, jeżeli z hoteliku korzysta co najmniej 30 wychowanków.

2. Pedagoga i psychologa zatrudnia się z zachowaniem zasady, że jeden pedagog i jeden psycholog przypada na 50 wychowanków.

3. Pedagog i psycholog nie prowadzą grupy wychowawczej. Do zakresu ich obowiązków należy prowadzenie zajęć specjalistycznych i wychowawczych w wymiarze nie przekraczającym 1/2 wymiaru czasu pracy.

4. Stanowiska i liczbę zatrudnionych pracowników administracyjnych i obsługi określa organ prowadzący, na wniosek dyrektora ośrodka.

§ 17. Normy zatrudnienia pracowników ośrodka określa statut oraz arkusz organizacji na dany rok szkolny, zatwierdzony przez organ prowadzący.

§ 18. Dyrektor ośrodka jest przełożonym wszystkich pracowników, określa ich zakresy czynności i kompetencje zgodnie z obowiązującymi przepisami i potrzebami ośrodka, a w szczególności:

- 1) odpowiada za stan organizacyjny, pracę wychowawczą, terapeutyczną i dydaktyczną prowadzoną w ośrodku,
- 2) prowadzi zajęcia z grupą wychowanków w wymiarze określonym w odrębnych przepisach,
- 3) jest przewodniczącym państwowej komisji egzaminacyjnej,
- 4) jest przewodniczącym zespołu kwalifikacyjnego w ośrodku.

§ 19. Do obowiązków pedagoga i psychologa ośrodka zgodnie z przygotowaniem zawodowym i podziałem zadań należy:

- 1) prowadzenie obserwacji, konsultacji, badań w celu:
 - a) ustalania przyczyn i źródeł występujących zaburzeń,
 - b) określania kierunku i programu oddziaływań terapeutycznych, wyrównawczych i resocjalizacyjnych,
 - c) opracowania prognozy rozwojowej,
- 2) organizowanie doskonalenia pracowników pedagogicznych,
- 3) współpraca ze wszystkimi pracownikami ośrodka, a w szczególności z wychowawcą prowadzącym, w celu integracji oddziaływań,
- 4) sprawowanie indywidualnej opieki nad wychowankami mającymi trudności w przystosowaniu się do życia w ośrodku,
- 5) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego,
- 6) prowadzenie badań katamnestycznych obejmujących wychowanków, którzy opuścili ośrodek po osiągnięciu celu,
- 7) wspieranie wychowanków zrzeszonych w klubie dorosłych wychowanków.

§ 20. Nauczyciel szkoły przy ośrodku, poza obowiązkami określonymi w ramowym statucie publicznej szkoły specjalnej dla dzieci i młodzieży, ma obowiązek aktywnego uczestniczenia w procesie terapeutycznym swoich uczniów.

§ 21. Wychowawca prowadzi grupę wychowawczą oraz sprawuje opiekę nad procesem terapii i wychowania powierzonych mu wychowanków, a w szczególności:

- 1) współuczestniczy w opracowywaniu i realizacji programów wychowawczo-terapeutycznych,
- 2) współpracuje z innymi pracownikami ośrodka i rodzicami wychowanków (opiekunem prawnym),
- 3) ustala możliwości i podejmuje działania w celu usamodzielniania wychowanków,
- 4) organizuje udział swoich wychowanków w odpowiednich do ich zainteresowań, potrzeb i możliwości zajęciach w ośrodku i poza nim.

Wychowankowie

§ 22. 1. Do ośrodków przyjmuje się młodzież w wieku 15—17 lat, a do ośrodka turnusowego — w wieku 13—17 lat, wobec których poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnia specjalistyczna albo pogotowie opiekuńcze wydały opinię kwalifikacyjną o potrzebie pobytu w ośrodku, a kurator oświaty wydał skierowanie do ośrodka.

2. Opinia kwalifikacyjna, o której mowa w ust. 1, może być wydana przez zespół kwalifikacyjny utworzony w ośrodku za zgodą kuratora oświaty.

3. Do zasad i trybu wydawania opinii kwalifikacyjnej stosuje się przepisy dotyczące poradni psychologiczno-pedagogicznych.

§ 23. 1. W skład zespołu kwalifikacyjnego utworzonego w ośrodku wchodzi: dyrektor ośrodka jako przewodniczący, przedstawiciel poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej oraz trzech wyznaczonych przez radę pedagogiczną pracowników pedagogicznych ośrodka.

2. W pracach zespołu kwalifikacyjnego, za zgodą przewodniczącego, mogą uczestniczyć, z głosem doradczym, wychowankowie ośrodka.

3. Zespołu, o którym mowa w § 22 ust. 2, nie tworzy się w ośrodku turnusowym.

§ 24. Opieka nad wychowankiem w ośrodku trwa w zasadzie do czasu osiągnięcia trwałych, pozytywnych zmian w jego zachowaniu, świadczących o osiągniętym celu wychowawczym i terapeutycznym.

§ 25. O skreśleniu z listy wychowanków ośrodka z przyczyn określonych w § 41 ust. 2 rozporządzenia decyduje dyrektor na wniosek rady pedagogicznej i po zasięgnięciu opinii „społeczności” ośrodka.

§ 26. Ośrodek turnusowy, po zakończeniu turnusu, przekazuje dokumentację szkolną i indywidualną wychowanka odpowiednio szkole macierzystej i placówce, która wydała opinię kwalifikacyjną stanowiącą podstawę skierowania.

§ 27. 1. Wychowankowie są współgospodarzami ośrodka.

2. Wychowankowie uczestniczą w indywidualnym programie wychowania i programie terapeutycznym.

3. Szczegółowe prawa i obowiązki wychowanka określa statut ośrodka przy zachowaniu zasady, że:

- 1) wychowanek ma prawo do:
 - a) właściwie zorganizowanego procesu terapii, kształcenia i wychowania,
 - b) życzliwego, podmiotowego traktowania,
 - c) swobody wyrażania myśli i przekonań,
 - d) opieki wychowawczej i zapewnionych warunków bezpieczeństwa, ochrony przed przemocą fizyczną i psychiczną,
 - e) korzystania z pomieszczeń i urządzeń ośrodka,
- 2) wychowanek ma obowiązek:
 - a) aktywnego uczestnictwa w procesie terapeutycznym,
 - b) przestrzegania zasad kultury współżycia w ośrodku,
 - c) dbałości o wspólne dobro, ład i porządek w ośrodku,
 - d) ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie.

4. Statut określa rodzaje nagród i kar stosowanych wobec wychowanków, z uwzględnieniem zasady, aby kary nie naruszały godności wychowanka.

§ 28. 1. Pełnoletni wychowankowie opuszczający ośrodek mogą tworzyć przy ośrodku klub dorosłych wychowanków.

2. Zasady i zakres działania klubu dorosłych wychowanków powinny być uzgodnione w umowie z dyrektorem ośrodka.

3. Działalność klubu dorosłych wychowanków nie może obciążać budżetu ośrodka. Środki finansowe na działalność klubu jego członkowie pozyskują we własnym zakresie.

Dokumentacja

§ 29. 1. Ośrodek prowadzi dokumentację dotyczącą:

- 1) pobytu wychowanków,
- 2) przebiegu nauczania.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji, a w szczególności:

- 1) protokołów komisji kwalifikacyjnej,
- 2) klubu dorosłych wychowanków,
- 3) dokumentacji osobistej wychowanków.

Załącznik nr 9

RAMOWY STATUT DOMU WCZASÓW DZIECIĘCYCH

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Dom wczasów dziecięcych, zwany dalej „domem wczasów”, jest placówką przeznaczoną do okresowego pobytu dzieci i młodzieży fizycznie słabych, wymagających poprawy stanu zdrowia, z terenów zagrożonych ekologicznie.

2. Dom wczasów zapewnia:

- 1) warunki bytowe sprzyjające poprawie zdrowia i regeneracji sił,
- 2) opiekę wychowawczą i medyczną,
- 3) naukę według programu nauczania odpowiedniej klasy i szkoły,
- 4) organizację zajęć pozalekcyjnych i wypoczynku.

3. W domu wczasów mogą być organizowane turnusy dla uczniów z jednorodnymi zaburzeniami lub odchyleniami.

§ 2. 1. Nazwa domu wczasów zawiera:

- 1) określenie „dom wczasów dziecięcych”,
- 2) numer porządkowy, jeżeli w danym województwie jest więcej placówek tego typu,
- 3) imię domu wczasów, jeżeli takie nadano,
- 4) oznaczenie siedziby.

2. Ustalona nazwa jest używana przez dom wczasów w pełnym brzmieniu na tablicy urzędowej oraz na stemplach.

3. W statucie domu wczasów wymienia się organ prowadzący.

Organy domu wczasów

§ 3. 1. Organami domu wczasów są:

- 1) dyrektor,
- 2) rada pedagogiczna,
- 3) samorząd wychowanków (w każdym turnusie).

2. Statut określa tryb wyboru samorządu wychowanków. Zakres jego działania określa ustawa.

3. Statut szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej i samorządu wychowanków, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów pomiędzy nimi, w szczególności przez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie domu wczasów,
- 2) umożliwienie rozwiązywania sytuacji konfliktowych wewnątrz domu wczasów,
- 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami domu wczasów o podejmowanych i planowanych działaniach.

Organizacja

§ 4. Organizację domu wczasów określają:

- 1) plan pracy turnusu,
- 2) rozkład dnia i rozkład zajęć turnusu.

§ 5. 1. Jeden turnus trwa sześć tygodni.

2. W przypadku organizacji turnusu dla wychowanków z jednorodnymi zaburzeniami, którzy według wskazań lekarskich wymagają dłuższego pobytu, mogą być organizowane turnusy trwające dłużej, nie dłużej jednak niż 12 tygodni.

§ 6. 1. Opieka profilaktyczno-zdrowotna obejmuje działania wychowawcze, dydaktyczne, opiekuńcze, rehabilitacyjne i rekreacyjne.

2. Wychowanek obowiązkowo uczestniczy w opracowanym dla niego indywidualnym programie profilaktyczno-zdrowotnym.

§ 7. 1. Wychowankowie zorganizowani są w grupach wychowawczych liczących, w zależności od rodzaju zaburzeń, od 15 do 20 osób.

2. W miarę możliwości grupy wychowawcze należy kompletować w zależności od programu nauczania realizowanego w danej grupie.

§ 8. 1. Nauka prowadzona jest według planu i programu nauczania szkoły, do której uczęszczają wychowankowie.

2. Nauka, zależnie od potrzeb i możliwości, może być organizowana:

- 1) w szkołach poza domem wczasów,
- 2) w domu wczasów, z tym że program nauczania przedmiotów: wychowanie plastyczne, wychowanie muzyczne, wychowanie fizyczne, praca-technika może być realizowany w ramach zajęć pozalekcyjnych.

§ 9. 1. Zajęcia lekcyjne w domu wczasów, w zależności od potrzeb, organizowane są:

- 1) w oddziałach realizujących ten sam program nauczania,
- 2) w zespołach klasowych lub w klasach łączonych — na odrębnych zasadach.

2. Liczba uczniów w oddziale, zespole klasowym lub klasie łączonej nie może przekraczać 20 i nie powinna być mniejsza niż 8.

§ 10. Oceny wyników nauczania i zachowania dzieci w każdym turnusie ustala rada pedagogiczna domu wczasów na podstawie ocen, opinii i wniosków nauczycieli-wychowawców.

§ 11. 1. Zajęcia rehabilitacyjne, zabiegi i inne świadczenia zdrowotne realizowane są według wskazań i pod nadzorem lekarza:

- 1) na terenie domu wczasów,
- 2) w zakładach opieki zdrowotnej.

2. Opinie i zalecenia dotyczące zdrowia wychowanków wydaje lekarz.

§ 12. Oceny wyników nauczania i opinie, o których mowa w § 10 i § 11 ust. 2, przekazywane są po zakończeniu turnusu szkołom, do których uczęszczają wychowankowie.

§ 13. Zespołowe i indywidualne zajęcia specjalistyczne organizowane są według odrębnych przepisów.

§ 14. 1. Opiekę wychowawczą w grupie sprawują i zajęcia dydaktyczne i specjalistyczne prowadzą nauczyciele-wychowawcy według planu pracy dla danego turnusu.

2. Opiekę medyczną i rehabilitacyjną sprawują, w zależności od rodzaju zaburzeń, pracownicy służby zdrowia, na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Pracownicy

§ 15. 1. W domu wczasów zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (nauczycieli-wychowawców, a ponadto psychologów i specjalistów np.: logopedii, reedukacji i innych według potrzeb),
- 2) ekonomicznych, administracyjnych i obsługi.

2. Statut określa zakres zadań pracowników, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Zakres zadań i organizację pracy pracowników służby zdrowia na terenie domu wczasów określa kierownik właściwego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w porozumieniu z dyrektorem domu wczasów.

§ 16. 1. Stanowisko wicedyrektora domu wczasów może być utworzone, jeżeli liczba wychowanków jest wyższa niż 80 w turnusie.

2. Psychologa w domu wczasów zatrudnia się z zachowaniem zasady, że jeden psycholog przypada na 50 wychowanków.

§ 17. 1. Nauczyciele-wychowawcy domu wczasów obowiązani są w szczególności do:

- 1) organizowania i prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych według powierzonych obowiązków, zapewniania opieki i bezpieczeństwa wychowankom,
- 2) wdrażania wychowanków do samodzielności, przestrzegania higieny osobistej i higieny otoczenia,
- 3) ścisłej współpracy z pracownikami służby zdrowia i przestrzegania ich zaleceń w pracy z wychowankami,
- 4) sporządzania końcowych opinii o postępach w nauce i zachowaniu wychowanków.

2. Do zadań psychologa należy w szczególności:

- 1) pomoc w adaptacji w nowym środowisku,
- 2) sprawowanie indywidualnej opieki psychologicznej nad wychowankami,
- 3) opracowywanie programów zajęć specjalistycznych,
- 4) opracowywanie opinii, prognoz i zaleceń do pracy z wychowankiem po opuszczeniu placówki.

Wychowankowie

§ 18. Do domu wczasów przyjmuje się dzieci i młodzież w wieku od 7 do 18 lat.

§ 19. Spośród dzieci i młodzieży zakwalifikowanych do domu wczasów pod względem zdrowotnym pierwszeństwo mają dzieci i młodzież żyjące w niekorzystnych warunkach środowiskowych i domowych, w tym:

- 1) z terenów zagrożonych ekologicznie,
- 2) z rodzin niepełnych i wielodzietnych,
- 3) pozbawione dostatecznej opieki.

§ 20. Statut domu wczasów określa w szczególności:

- 1) zasady przyjmowania wychowanków,
- 2) zasady podziału na grupy wychowawcze,
- 3) zakres i sposób wykonywania zadań opiekuńczo-rehabilitacyjnych,
- 4) zakres praw i obowiązków wychowanków.

RAMOWY STATUT MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA WYCHOWAWCZEGO

Zadania i nazwa

§ 1. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwany dalej „ośrodkiem”, jest placówką dla młodzieży niedostosowanej społecznie.

2. Zadaniem ośrodka jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego, przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia zgodnego z normami prawnymi i społecznymi oraz do samodzielności zawodowej.

3. Zadania, o których mowa w ust. 2, realizowane są poprzez:

- 1) zintegrowaną działalność dydaktyczną, korekcyjną, wychowawczą i opiekuńczą,
- 2) przygotowanie do pracy zawodowej,
- 3) organizowanie udziału w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym środowiska,
- 4) współdziałanie z rodzinami wychowanków, organizacjami społecznymi i innymi instytucjami.

§ 2. 1. Ze względu na zadania organizuje się ośrodki:

- 1) diagnostyczno-kierujące dla młodzieży wymagającej uzupełnienia obserwacji i badań niezbędnych do podjęcia decyzji o wyborze właściwego ośrodka,
- 2) resocjalizacyjno-wychowawcze dla młodzieży niedostosowanej społecznie w normie intelektualnej,
- 3) resocjalizacyjno-rewalidacyjne dla młodzieży niedostosowanej społecznie, upośledzonej umysłowo w stopniu lekkim.

2. W ośrodkach wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 mogą być organizowane, w zależności od potrzeb, grupy lecznicze dla młodzieży ze szczególnymi zaburzeniami zachowania, wymagającej leczenia.

3. W ośrodkach wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 można wykorzystywać, w celach resocjalizacyjnych, jednorodne metody oddziaływań, w szczególności poprzez:

- 1) sport,
- 2) kulturotechnikę (np. zajęcia plastyczne, muzyczne, teatralne itp.),
- 3) rzemiosło (artystyczne, użytkowe).

Dokumentacja

§ 21. 1. Dom wczasów prowadzi dokumentację dotyczącą:

- 1) pobytu wychowanków,
- 2) przebiegu nauczania.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji.

Załącznik nr 10

§ 3. 1. Nazwa ośrodka zawiera:

- 1) określenie „młodzieżowy ośrodek wychowawczy”,
- 2) numer porządkowy, jeżeli w danym województwie jest więcej placówek tego typu,
- 3) imię ośrodka, jeżeli takie nadano,
- 4) oznaczenie siedziby.

2. Ustalona nazwa jest używana przez ośrodek w pełnym brzmieniu na tablicy urzędowej oraz na pieczęciach i stemplach, a ponadto nazwa ośrodka diagnostyczno-kierującego na stemplach po słowie „wychowawczy” zawiera określenie „diagnostyczno-kierujący”.

3. Ośrodkowi nadaje imię i nazwę organ prowadzący, na wniosek rady ośrodka lub wspólny wniosek rady pedagogicznej oraz przedstawicieli rodziców i wychowanków.

4. Ośrodek może posiadać własny sztandar, godło oraz własny ceremoniał.

5. W statucie ośrodka wymienia się organ prowadzący.

Organy ośrodka

§ 4. 1. Organami ośrodka są:

- 1) dyrektor,
- 2) rada pedagogiczna,
- 3) rada ośrodka (jeżeli została utworzona),
- 4) rada rodziców (jeżeli została utworzona),
- 5) samorząd wychowanków.

2. Statut określa tryb wyboru rady ośrodka, rady rodziców i samorządu wychowanków. Zakres ich działania określa ustawa.

3. Statut szczegółowo określa kompetencje dyrektora, rady pedagogicznej i rady ośrodka, rady rodziców i samorządu wychowanków, zasady ich współdziałania oraz sposób rozwiązywania sporów pomiędzy nimi, w szczególności poprzez:

- 1) zapewnienie każdemu z nich możliwości swobodnego działania i podejmowania decyzji w granicach swoich

- kompetencji określonych ustawą i szczegółowo w statucie ośrodka,
- 2) umożliwienie rozwiązywania sytuacji konfliktowych wewnątrz ośrodka,
 - 3) zapewnienie bieżącej wymiany informacji pomiędzy organami ośrodka o podejmowanych i planowanych działaniach.
4. W przypadku gdy nie została utworzona rada ośrodka, statut powinien określić sprawy, w których rada pedagogiczna, wykonując zadania rady ośrodka, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy, jest obowiązana zasięgnąć opinii przedstawicieli wychowanków.

Organizacja

§ 5. 1. Organizację ośrodka określają:

- 1) statut ośrodka,
- 2) regulamin ośrodka,
- 3) rozkład zajęć i rozkład dnia w tygodniu.

2. Statut ośrodka określa w szczególności:

- 1) zasady postępowania przy przyjmowaniu wychowanka,
- 2) tryb podejmowania decyzji dotyczących podziału na grupy wychowawcze,
- 3) zakres i sposób wykonywania zadań resocjalizacyjnych, organizację indywidualnej opieki nad wychowankiem,
- 4) zakres i sposób wykonywania zadań opiekuńczych w stosunku do wychowanków korzystających z opieki całkowitej,
- 5) system nagród i kar,
- 6) organizację i zadania punktów filialnych.

3. Statut ośrodka powinien również określać:

- 1) możliwości i sposób wpływania wychowanków na wybór wychowawcy grupy, przenoszenie wychowanka do innej grupy lub innego ośrodka,
- 2) rodzaj i zakres kontaktów wychowanków na zewnątrz ośrodka.

4. Dyrektor ośrodka powierza grupę wychowawczą opiece dwóch wychowawców odpowiedzialnych za organizację procesu resocjalizacji. Ponadto w grupie wychowawczej zajęcia prowadzą inni wychowawcy i specjaliści, według tygodniowego rozkładu zajęć.

§ 6. 1. Ośrodek zapewnia:

- 1) naukę w zależności od potrzeb i możliwości wychowanków, w tym przygotowanie zawodowe,
- 2) zajęcia rozwijające uzdolnienia i zainteresowania,
- 3) zajęcia specjalistyczne,
- 4) pracę na rzecz ośrodka i pracę zarobkową,
- 5) inne zajęcia i formy pracy przygotowujące wychowanków do uczestniczenia w dorosłym życiu i przestrzegania norm prawnych,
- 6) opiekę w porze nocnej,

7) przygotowanie do samodzielnego życia (pomoc w uzyskaniu mieszkania, pracy itp.).

2. Ośrodek prowadzi:

- 1) internat,
- 2) odpowiednie formy kształcenia na poziomie podstawowym oraz ponadpodstawowym zawodowym i ogólnokształcącym,
- 3) kursy szkolenia zawodowego lub rzemieślniczego,
- 4) kursy przygotowujące do egzaminu w zakresie odpowiedniej klasy,
- 5) punkty filialne położone poza siedzibą ośrodka.

3. Przy ośrodku może działać szkoła podstawowa lub ponadpodstawowa (specjalna dla niedostosowanych społecznie lub niedostosowanych i upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim), które funkcjonują według odrębnych statutów.

4. Ponadto ośrodek organizuje kolonie i inne formy wypoczynku według odrębnych przepisów.

§ 7. 1. W ośrodku diagnostyczno-kierującym tworzy się zespół, który na podstawie analizy posiadanych dokumentów wychowanka oraz obserwacji i wyników niezbędnych badań uzupełniających wydaje opinię o skierowaniu do odpowiedniego młodzieżowego ośrodka wychowawczego.

2. W skład zespołu, o którym mowa w ust. 1, wchodzi: dyrektor ośrodka jako przewodniczący, pedagog, psycholog, wyznaczony przez radę pedagogiczną wychowawca oraz w miarę potrzeby zaproszeni specjaliści (lekarz, prawnik itp.).

§ 8. 1. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi:

- 1) w ośrodkach resocjalizacyjno-wychowawczych od 8 do 12,
- 2) w ośrodkach resocjalizacyjno-rewalidacyjnych i diagnostyczno-kierujących od 6 do 10,
- 3) w grupach leczniczych do 6 wychowanków.

2. W uzasadnionych przypadkach w ośrodku diagnostyczno-kierującym może być zorganizowana grupa o mniejszej lub większej liczbie wychowanków niż wymieniona w ust. 1.

§ 9. 1. Ośrodek organizuje naukę w odpowiednich klasach różnych typów szkół albo w innych formach kształcenia powszechnie dostępnych lub zorganizowanych w ośrodku.

2. Szczegółowe zasady organizacji nauczania w ośrodku określa statut, z uwzględnieniem zasad określonych w ramowym statucie szkoły specjalnej.

3. Na prośbę ucznia, rodziców (opiekuna prawnego) lub na wniosek poradni psychologiczno-pedagogicznej lub poradni specjalistycznej — dyrektor ośrodka może wyrazić zgodę na korzystanie z nauki organizowanej w ośrodku przez uczniów spoza ośrodka.

§ 10. 1. Ośrodek zapewnia wychowankom pomoc w zakresie wyrównywania poziomu wiadomości i umiejętności, w czasie zajęć lekcyjnych oraz poprzez organizację zajęć wyrównawczych. Zasady organizacji zajęć wyrównawczych określają odrębne przepisy.

2. W zależności od możliwości wychowanków, w uzasadnionych przypadkach, ośrodek może przeprowadzać śródroczne promocje do klas programowo wyższych.

3. Organizację praktycznej nauki zawodu i szkolenia kursowego określają odrębne przepisy.

Pracownicy

§ 11. 1. W ośrodku zatrudnia się pracowników:

- 1) pedagogicznych (wychowawców, nauczycieli, pedagogów, psychologów, specjalistów socjoterapii i innych według potrzeb),
- 2) ekonomicznych i administracyjnych,
- 3) obsługi (opiekunów nocnych, dozorców, palaczy itp.).

2. Pedagoga i psychologa zatrudnia się z zachowaniem zasady, że jeden pedagog i jeden psycholog przypada na 50 wychowanków.

3. Pedagog i psycholog nie prowadzą grupy wychowawczej. W zakres ich obowiązków wchodzi prowadzenie zajęć specjalistycznych z wychowankami lub wychowawczych w wymiarze nie przekraczającym 1/2 wymiaru czasu pracy.

4. Statut określa zakres zadań pracowników, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Zakres zadań i organizację pracy pracowników służby zdrowia na terenie ośrodka prowadzącego grupy lecznicze określa kierownik właściwego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w porozumieniu z dyrektorem placówki.

§ 12. 1. W ośrodku, przy którym działa szkoła określona w § 6 ust. 3, dyrektor ośrodka pełni funkcję dyrektora tej szkoły (szkół).

2. Stanowisko zastępcy dyrektora ośrodka, pełniącego jednocześnie funkcję dyrektora szkoły, może być utworzone na uzasadniony wniosek dyrektora.

3. Za zgodą organu prowadzącego można tworzyć inne stanowiska kierownicze.

§ 13. Normy zatrudnienia pracowników ośrodka określa statut oraz arkusz organizacji na dany rok szkolny, zatwierdzony przez organ prowadzący.

§ 14. Statut ośrodka określa zakres zadań psychologa i pedagoga, w szczególności związanych z:

- 1) prowadzeniem obserwacji, konsultacji, badań psychologicznych i pedagogicznych w celu:
 - a) ustalenia przyczyn i źródeł niedostosowania społecznego,
 - b) określenia kierunku i programu działań wyrównawczych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych,
 - c) opracowania prognozy rozwojowej,

- 2) organizowaniem doskonalenia i samokształcenia pracowników pedagogicznych,
- 3) współpracą i konsultowaniem wyników badań i obserwacji z lekarzem, pracownikami pedagogicznymi, ustalaniem diagnozy, formułowaniem na piśmie opinii i wniosków w sprawach wychowanków,
- 4) sprawowaniem indywidualnej opieki nad wychowankami mającymi trudności w przystosowaniu się do życia w ośrodku,
- 5) opieką nad wychowankami uczącymi się poza ośrodkiem,
- 6) pomocą wychowankom usamodzielnianym.

§ 15. Nauczyciel szkoły w ośrodku poza obowiązkami określonymi w statucie szkoły powinien aktywnie uczestniczyć w procesie resocjalizacji uczniów.

§ 16. Wychowawca opiekuje się grupą wychowawczą oraz realizuje zadania resocjalizacyjne wychowawcze i opiekuńcze, a w szczególności:

- 1) współuczestniczy w opracowywaniu programów resocjalizacyjno-wychowawczych dla poszczególnych wychowanków,
- 2) współpracuje z innymi pracownikami ośrodka i rodzinami (opiekunami) wychowanków,
- 3) przygotowuje wychowanków do samodzielnego życia, udziela pomocy wychowankom zwolnionym i usamodzielnionym,
- 4) opracowuje opinie i wnioski o wychowankach w sprawach: urlopowania, pobytu w ośrodku, zwolnień z ośrodka, przeniesienia i innych.

Wychowankowie

§ 17. Do ośrodka przyjmuje się wychowanków na podstawie skierowania wydanego przez dyrektora młodzieżowego ośrodka wychowawczego diagnostyczno-kierującego.

§ 18. 1. Wychowankowie wspólnie z pracownikami stanowią społeczność ośrodka, biorą aktywny udział w życiu placówki, są jej współgospodarzami.

2. Statut określa szczegółowo prawa i obowiązki wychowanka przy zachowaniu zasady, że:

- 1) wychowanek ma prawo do:
 - a) właściwie zorganizowanej opieki, kształcenia i wychowania,
 - b) życzliwego, podmiotowego traktowania,
 - c) poszanowania godności osobistej, swobody wyrażania myśli i przekonań, także światopoglądowych i religijnych — jeżeli nie narusza tym dobra innych osób,
 - d) zapewnienia warunków bezpieczeństwa, ochrony przed przemocą psychiczną i fizyczną,
 - e) korzystania z pomieszczeń i urządzeń ośrodka,
 - f) odwiedzin członków rodziny i znajomych,

2) wychowanek ma obowiązek:

- a) aktywnego uczestnictwa w programie resocjalizacji,
- b) przestrzegania regulaminu ośrodka,
- c) dbałości o wspólne dobro, ład i porządek w ośrodku,
- d) ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie,
- e) uznawania godności i podmiotowości innych osób.

3. Statut określa zasady i warunki czasowego opuszczenia ośrodka przez wychowanków.

4. Miejsce i czas odwiedzin wychowanków przez osoby spoza ośrodka określa regulamin.

Dokumentacja

§ 19. 1. Ośrodek prowadzi dokumentację dotyczącą:

- 1) pobytu wychowanków,
- 2) przebiegu nauczania.

2. Statut określa rodzaje i sposób prowadzenia innej dokumentacji, a w szczególności:

- 1) dokumentacji osobistej wychowanków,
- 2) protokołów komisji kwalifikacyjnej oraz wydawanych skierowań w ośrodkach diagnostyczno-kierujących.